

Politika

Slapta Diplomacija Tęsiama

SUMNER WELLES, buvęs Amerikos Valstybės Psekretorius prie Hull, pareiškia paneigimą tęsimo slaptų tarybų, kas ir dabar Paryžiaus konferencijoje buvo daroma.

"Jeigu žmonėms nebus teikiama žymiai platesnės informacijos apie jų atstovų siekiamus tikslus tai tikra žmonių taika išties bus labai tolimas dalykas", pasakė jis.

Welles užgrybė UN saugumo konferencijos New Yorke eigos informavimą atvirai: visi žinojo kas dedasi su Iranu, žinojo kodėl Rusų atstovas iš posėdžio išėjo, o būtų turėję visai kitokius įsivaizdavimus apie visa tai jeigu ir ta konferencija būtų buvusi vedama slapta.

Nežiūrint betgi smerkimo tokios slaptos diplomacijos, Byrnes vis sutinka ir su bolševikų atstovais slapta posėdžiauja, ir tuščios yra pastangos tų kurie kalba prieš tai, nesinaudodami priemonėmis priversti atmeti slaptą išdaviškumą, kuris iki šiol jau brangiai pasauliui atsiejo, pradedant nuo Roosevelt slaptų tarybų su Stalinu.

KITA tuščia kalba yra tai Kongrese nekurių atstovų reikavimas ir priekaištai kad Rusija yra kaltininkė visų pašiavų taikos reikaluose ir kad ji visada gauna viską sau ką tik ji užsimano.

Jeigu Amerika skubimasi nusiginkluoti, jeigu prisivarys valdžios įstaigas komunistų ir kitų Maskvos agentų leidžia viską vesti kaip Maskvai reikalinga, tai kam dar reikauti. Rautit pikto šaknį iš pat gilumos.

Užkirsit visus kelius sovietų reikalavimams ir pradėkit atstatyti vieną po kitai bolševikų pavergtas valstybes nepriklausomomis kaip Atlanto Čarteryje pažadėta.

Turit padaryt planą, dirbt kit sulyg jo, o nesileiskit svajinami Maskvos vodka.

INDIJA SUSIMAIŠIUS

AMERIKA suteikė Filipinų saloms nepriklausomybę, Britanija pasiūlė Indijai nepriklausomybę. Kaip žinome, Indijos tam tikri vadai per daug metų kovojo už Indijos nepriklausomybę nuo Anglijos.

Dabar, kada Britų komisija nuvyko į Indiją pasiūlyti Indams įsteigti nepriklausomą valstybę, arba, jei nori pasilikti federacijoje unijoje su Britanija, Indai nešoka griebtis nepriklausomos valstybės steigimo. Britai pavedė Indams patiems pasirašyti konstituciją kokią jie nori.

Britai tokiu būdu parodė gerus norus link Indijos kiek tik galima parodyti. Jeigu Indai elgsis sulyg gerų norų, jie galės ramiu būdu įsteigti savo nepriklausomą valstybę.

Indai tuo tarpu neima nepriklausomybės, nes tarp savęs nesutaria kurie tą šalį valdys. Indijoje yra dvi stiprios pusės: Hindai, kurie sudaro didumą, ir musulmonai, kurie yra mažuma. Tos pusės neprieina savo tarpe prie susitarimo.

HOLANDIJOS RINKIMAI

HOLANDIJOJE įvyko rinkimai pirmą kartą nuo 1937 metų, kurie parodė kad ta šalis pergyveno karą be politiško perversmo. Rimta Katalikų Partija vis pasirodė esanti stipriausia.

The only Lithuanian Newspaper published in Ohio reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO MAY-GEGUŽĖS 24, 1946

DIRVA (THE FIELD)

LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by
Ohio Lithuanian Publishing Co.

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

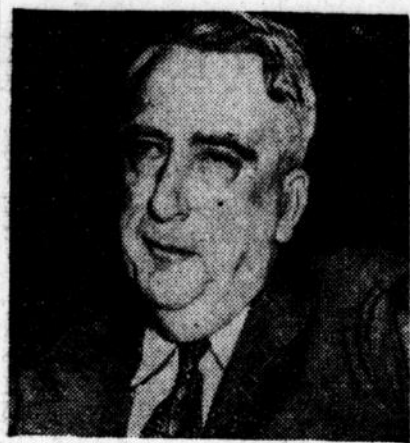
Subscription per Year in Advance
In the United States \$2.00
In Canada \$3.00

Entered as Second-Class matter December 6th 1915, at the Cleveland Postoffice under the act of March 3, 1879.

(31-mi metai :: 31st year)

Byrnes Sako Darys Taiką be Rusu

Jis Remia OPA

U. S. Izdo Sekretorius Vinson S. S. Izdo komitete įrodinėjo reikalingumą palaikyti OPA toliau, visuomenės gerovei.

NUŠOVĖ 7 AMERIKOS LĖKTUVUS

Mandžurijoje Rusai nušovė 7 Amerikos lėktuvus. Dabar Maskvos radio visa gerkle rėkia kaltinant kad tie lėktuvai buvo nušauti tuo metu kai jie atakavo Kinų komunistų kariuomenę. Amerika neturi bombierių Kinijoje, ir lėktuvai yra tik kareivių ir reikmenų transportui.

Kinų tautinė kariuomenė apsupa Čangčun miestą ir tikisi iš komunistų atimti tą Mandžurijos sostinę.

LĖKTUVAS ATSIMUŠĖ Į 58 AUKSTĄ

New Yorke ištiko antra tokia pat nelaimė kai kariškas lėktuvas miglose paklydęs atsimušė į aukštą pastatą ir užsimušė visi 5 lėktuve buvę kariai. Lėktuvas įlėkė į budinko šoną ties 68 aukštu.

Pernai metą kitas lėktuvas atsimušė į 79-tą aukštą Empire State budinko, tada žuvo 14 žmonių.

Prie Richmond, Va., nukrito pasąžierinis lėktuvas ir su juo sudegė 25 pasąžieriai bei du lakunai.

MIRĖ žymus rašytojas Booth Tarkington, 76 metų amžiaus. Jis gyveno ir mirė Indianapolis, Ind.

KARO laivynui išlaikyti Atstovų Rumų komisija užgrybė skyrimą \$4,639,959,000 sumos fiskaliai 1947 metui. Karo laivynas turi būti gerumu ir daugumu lygus viso pasaulio karo jėgoms, pareiškė Laivyno Sekretorius Forrestal.

Rinkimuose 100 seimo atstovų balsavimuose dalyvavo 4,760,206 vyrai ir moterys. Katalikai gavo 32 vietas, Darbo partija 29, Anti-Revoliucionistai 13, komunistai 10, ir kelios kitos partijos po kelis atstovus.

Katalikų partijai pasiūlyta sudaryti ministrų kabinetą, kuris tikima bus koalicinis.

TIKRAI galime sakyti kad ir Lietuvoje, jei rinkimai galima būtų pravesti be bolševikų įtakos, laisvi ir sulyg žmonių noro, laimėtų didumą tautininkai ir katalikai.

DABAR PATS LAIKAS STUMTI PIRMYN LIETUVOS KLAUSIMĄ

Kita Konferencija Prasišės Paryžiuje Birželio 15

Sugryžęs iš nepasekmingos konferencijos Paryžiuje, Valstybės Sekretorius James F. Byrnes padarė Prezidentui Truman ir šaliai raportą apie tai kad Molotovas viską trukdė ir neprileido prie bent kokio susitarimo net pradiniais taikos klausimais Europoje. Tačiau Byrnes praneša kad jis grįš į Paryžių Birželio 15 d. tėti toliau kalbas su Rusais. Jeigu jie ir šiuo penktu atveju nesutiks imtis rimto taikos darymo darbo, Amerika imsis šaukti United Nations visuotinę posėdį New Yorke Rugšėjo 3, ir visa ta organizacija bendrai svarstys taikos klausimus.

Tas gerai, ir Amerikai visos šalys pritaris, pasaulis laukia taikos, visų pasipiktinimas bolševikais aiškus.

Tačiau, kaip viena tėmytojai pastebi, jei be Rusų bus daroma taika pav. su Rumunija, Suomija, Vengrija ir kitomis buvusiomis Vokiečių šalininkėmis šiuo kare, kurios dabar yra Rusų užimtos ir jų valdžios yra bolševikiškos, Maskva privers tas valdžias atimti visoki U. N. taikos programą.

Nieko negavo

Smagu pažymėti kad šiuo atveju Paryžiaus konferencijoje, nors nieko nesutarta, tačiau Sovietams visiškai nieko neduota, nežiūrint jų plačių užsibrėžimų daug ko vėl išgauti.

Molotovas negavo nieko iš Italijos. Reikalautas prijungimas Triesto ir plačios srities prie Jugoslavijos atmetas. Negavo nei karo nuostolių atlyginimų kokių buvo pasiryžęs iš Italijos gauti, nei nieko negavo iš Italijos kolonijų, kurias laiko užėmė Britai.

Nors Rusai nedaleido sutvarkyti Austrijos reikalų, tačiau sutramdyta jų siekimas užvaldyti Dunojaus slėnį.

Kongrese pasireiškė sutikimas remti visas Byrnes programas privertimui Rusų laikyti taikos konferenciją šią vasarą, arba būti pastumtais į šalį.

Lietuvos klausimas

Lietuvos klausimas stovi dar visai nušaliai taikos agendoje, tačiau kadangi Kongrese yra įteiktos rezoliucijos imti ir Lietuvos klausimą, jau laikas būtų paskubinti tas rezoliucijas pravesti ir Lietuvos klausimą imti svarstyti kartu su kitų šalių klausimu.

Kuo kalto yra neutralizacijos valstybės kurias karas

paliatė, kad jas okupavęs svetimas pavergėjas jaučiasi jau jų valdovas?

Jei reikalaujama ištraukimo sovietų kariuomenės iš Irano, iš Mandžurijos ir iš Balkanų, kodėl kartu nereikalauoti ištraukimo ir iš Lietuvos?

Senatorius Connally, dalyvavęs kaip U. S. atstovas Paryžiaus konferencijoje, sugryžęs pareiškė: "Amerika reikalauja kad jokia šalis nepaglemžtų ir nemindžiotų jokių kitų žmonių teisių".

Gana tų šnekų, reikalaukim kad žodžiai būtų pradėta paversti darbais!

Sen. Vandenberg, kitas Senato atstovas Paryžiaus konferencijoje, kelia reikalavimą atstatyti Vokietiją po viena valdžią, ne kaip dabar padaliną, kas reikštų ištraukimą visų šalių kariuomenių iš Vokietijos.

SENATAS ATMETE

Senate Washington atmetas pageidavimas remti unijų siūlymą įvesti reikalavimą kad unijos galėtų steigti sveikatos ir gerovės fondus, savo sutartimis su dirbtuvėmis. Tokių fondų steigimas reikštų kad unijos galėtų uždėti ekstra taksus ant visko ką darbininkai padaro, ir tie taksai sudarytų tuos fondus.

JAPONIJOJE sudaryta ministrų kabinetas šalies reikalų vedimui. Gen. Mac Arthur išleido persergėjimui komunistams ir kitiems kurie prieš tą vyriausybę kelia riaušes, susivaldyti, kitaip visos politiškos minčių demonstracijos bus visų smarkumu išvaikytos.

Rusai, kaip pranešimai sako, pradėjo samdyti Vokiečių karo ekspertus savo tarnybon specialiais instruktoriais lavinimui raunosios armijos, nes Vokiečiai tame daug gabesni.

Rusai taipgi surinko visus galimus Vokiečius mokslininkus dirbti prie atominės bombos išradimo.

Suimtus nazius nelaisvius Rusai siunčia arba į Sibirą arba dirbti karo reikalais Baltijos uostuose. Kai ši žinia pasklido, bolševikai griebėsi ją užginčyti.

Graikijoje, Atenuose, armijos vyrai užpuolė sunaikino komunistų laikraščio spaustuve, už to laikraščio nuolatinių niekinimą Graikijos kariuomenės, kuri nepavirto bolševikiška.

Youngstown, Ohio, plieno darbai del anglies streiko žymiai sumažėjo, apie 40,000 darbininkų paleista iš darbo.

John L. Lewis Pasitinkamas Plojimais

Nežiūrint ką kiti apie jį mano ir sako, šiame vaizde padomoma John L. Lewis'o pasekėjai jam ploja, pribuvus į suvažiavimą Washington, kur jis sušaukė savo 250 narių komitetą nustatymui angliakasių unijos politikos.

SULAIKĖ GINKLŲ ŠMUGELYSTĘ

Amerikos karinė sargyba Dunojaus upę suėmė 3 tūkstančius priešų šalių asmenų kurie varė plačią ginklų šmugelystę ir juodos rinkos biznį su Vengrija.

Ginklai buvo suslėpti ant Vengriškų karo laivų Dunojaus upėje, kurie visi iškrėsti ir visas slaptas ginklų gabenimas sulaukytas.

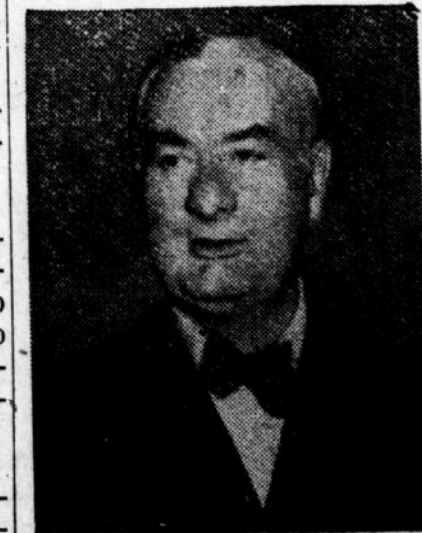
CIGARETAI PINIGŲ VIETOJE EUROPOJ

Dabar Europoje, kur po karo jokie pinigai nėra tikri, pinigų vietą užėmė Amerikoniški cigaretai, už kuriuos viską galima gauti ir jų vertė visada aukšta.

Vienas cigaretas atstovauja 10c vertę. Taipgi pinigų vietoje tarnauja šokolado šmotai ir muilas. Už daugelį dalykų, darbų ir patarnavimų Europoje mokama cigaretėmis, muilu ar šokoladu, gautu iš Amerikos.

PUSĖ viso sviesto kuris atvežamas į miestus yra valdžios superkamas, kaip praneša Agrikultūros Departamentas. Tik pusė tiekia gyventojų reikalams, ir todėl sviesto vis trūksta.

Japonų Teisėjas

Joseph B. Keenan, Amerikos atstovas Japonų karo kriminalistų teisme.

STALINAS ATSISAKO PRISIDĖTI SU MAISTU

Maskva atsisako prisidėti su grūdais pagalbimui UNRRA maitinti karo nukentėjusius badaujančius žmones. Stalinas atsakė į Prez. Trumano kvietimą prisidėti su grūdais, buk prašymas pavėluotas, Sovietai paskyrę tam tikrą kiekį grūdų Prancūzijai ir kitoms šalims, ir pačios Rusijos ištekliai jau išsibaigę.

Neilgai truks kai patirsim kad Amerika vėl siunčia Rusijai maistą...

Buvęs prez. Hoover, tyrinėjęs pasaulio maisto padėtį, tikrina kad Rusija galėtų patiekti 1,000,000 tonų maisto produktų pagalbimui badaujantiems Europoje ir Azijoje.

Tačiau reikia žinoti kad bolševikų programą reikalinga kad žmonės daugiau skurstų ir badautų, tada greičiau padės jiems įvykdyti revoliuciją.

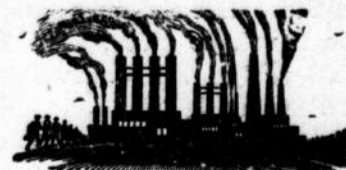
RUSAI ESĄ IŠEJĘ IŠ IRANO

New Yorke, UN saugumo konferencijai Irano ambasadorius pranešė jog jis gavęs žinias iš savo valdžios kad Sovietų kariuomenė iš Irano išsitraukus.

Tačiau Rusai dar neišėjo iš Irano šiaurinės provincijos Azerbeidžano, kurioje pradėjo surengti sukilimus, apginkluodami ir palikdami bolševikus karius civiliuose rubuose.

Rusų kariuomenės pradėta siūsti į Čekoslovakiją, kuomet ten rengiamasi visuotiniams rinkimams Gegužės 26 d. Metų pradžioje daug Rusų kariuomenės buvo iš Čekoslovakijos ištraukta.

Manila saloje, padaužos užpuolė ukininkystės mokyklą, nužudė 16 studentų.

Ekonomika

Angliakasių Streikas Nebaigtas

ANGLIAKASIAI yra žmonės ir jų gerovė kiekvienam doram piliečiui rūpi. Tačiau jų reikalai — pačių mainerių gerovės klausimas — kaip ir pradingo visame sumišime kokis pastaru laiku iškilo del minkštos anglies darbininkų streikavimo.

Visi 400,000 minkštos anglies mainerių šiuo atveju yra jų viršininko John L. Lewis žaislukai, kurių reikalus išstątes priešakyje, Lewis siekia savo politiškos galybės.

Nors Lewis yra galingiausias mainerių unijos viršininkas, tačiau abejotina ar jo balsas yra mainerių balsas.

Butų klaidinga sakyti kad Lewis iškraipo ir nesupranta savo unijos darbininkų norų. Jis tam pergudrus. Bet štai ką jis daro: jis savo valdomo darbo žmonių norus ir reikalavimus išsuka ir pritaiko juos savo paties asmeniškims siekimams.

Lewis daug gero padarė angliakasiams, bet kad jis baigtų savo siekimus su laimėjimais savo valdomų darbininkų gerovei, visi tuo pasidžiaugtų.

LEWIS betgi pradėjo kurti sau galingą finansinę imperiją, sugalvojo įgyti dešimčių milijonų dolarių didumo fondą, kurį jis vienas valdytų.

To siekdamas, jis sulaukė ir sulauko darbus kitų darbininkų, jis sulauko visus biznius ir judėjimą kiek jis gali, kenkdamas reikalams kurie gelbsti visiems šalies darbininkams.

Panašiai kenkia ir kiti diktatoriški vadai kurie savo asmeniškai galybei parodyti pradedą savo vadovaujamų darbininkų vardu sabotuoti visą šalies gerovę.

Kartą viena unija gaus sau teisę aptaksuot visus šalies gyventojus ir biznius, naudojančius anglį, tą patį užsigeis daryti ir kitos unijos, ir visuomenė — tie patys darbininkai — pasijus iš visų pusių taknuojami paskirti grupių, be to ką valdžiai taksus moka.

JEI AVALŲ, rubų, maisto, ir visų kitų reikmenų unijos įsteigs savo milijoninius fondus, iš taksų ant tų produktų ką jie gamina, be to ką iš unijų narių duokles renka, kas su Amerika atsitiktų?

GELŽKELIŲ REIKALAVIMAI

NUSTATYTAS prasidėti Gegužės 18 gelžkelių streikas atidėtas keletui dienų. Prezidentas Truman kartu veda derybas angliakasių streiko baigimui ir gelžkelių sutaikymui. Angliakasyklos jau paimta valdžios kontrolėn su Gegužės 22 diena, tačiau ar angliakasiai eis dirbti kai baigsis paskirtas streiko pertraukos laikotarpis, nežinia.

Gelžkelių inžinieriai ir traukinių prižiūrėtojai reikalauja 18 nuoš. algų pakėlimo. Gelžkelių kompanijos pasiūlė po 16 centų į valandą, ir del to mažo skirtumo grasoma visai šaliai komunistų suparaliziavimu.

PENNSYLVANIJOJE

PHILADELPHIJOS
PASTABOS

LIETUVAI Vaduoti Sąjunga 7-tas skyrius, įsikūręs ke-
li metai atgal mūsų mieste,
dabar, Gegužės 26 d., šaukia
savo susirinkimą pasitarti sau-
kiamo Detroito LVS Seimo
reikalui. Susirinkimas atsisus
nuo 2 val. po pietų, Wm. Pas-
chall salėje, 718 Callowhill st.
Yra pasitikėjimo kad vietos
LVS skyrius prisidės seimui su
auka ir gal pasiųs į seimą bent
vieną atstovą.

KELIŲ metų dedamos pas-
tangos mano ir kitų rašytojų,
veikėjų ir šiaip gerų norų Lie-
tuvų prieiti prie taikos ir vie-
nybės, sucementavimui Ameri-
kos Lietuvių veiklos Lietuvos
bylos gynimui ir išviettųjų Lie-
tuvų gelbėjimui, iki šiol neda-
vė geidžiamų rezultaty.

O jau iš mūsų spaudos gali-
ma buvo matyti kad reikėjo
tik vieną žingsnį pusiau žengti
ir užinteresuotos Lietuvos
būlai ginti organizacijos šiuo lai-
ku galėjo veikti sutartinai. Bet
deja, to neatsieka. To paseko-
je visas Lietuvos laisvinimo
judėjimas ir darbas eina silp-
nyn, ir kaip dalykai dabar ei-
na, ilgai visiškai tas dar-
bas susilpnės, paliks bereikš-
mis.

KAD taip yra, senenai San-
daro savo editoriale nusiskun-
dė, įrodinėdamas kad Amerikos
Lietuviai tik 10 iš 100 remia
Lietuvos vadavimą ir kitus iš-
vietintųjų Lietuvių Europoje rei-
kalus. Ta pati Sandra nr. 18,
kolumnoj "Per Mano Koštuvą",
sako kad Lietuvių Rymo-Katali-
kų Federacija rengiasi šį ru-
denį šaukti "Amerikos Lietu-
vių Visuotinį Seimą".

Štai skaitytojai ir geri Lie-
tuvos vadavimo rėmėjai, mums
naujienos. Kuomet kitos po
karo sudarkytos šalys sudarė
koalicionines valdžia kad greičiau
ir stipriau sutvarkyti savo
krašto reikalus tai mes kad sau
paskirai norime tokius darbus
dirbti. Vargas tai šaliai ar val-
stybei kurios žmonės negali sa-
vo tarpe susiprasti ir susiar-
tinti.

Mano kantrybė, per daug
metų Amerikos Lietuvių jova-
lą tėjimus, irgi baigiasi. Man
prireiks pasitraukti iš jo kaip
padarė kiti pirma manęs.

Z. Jankauskas.

ADELĖS SMAIUTĖS PA-
VEIKSŲ PARODA

Sekmadienį, Gegužės 26 d.,
tarp 4 iki 9 val. vakare, bus
vieša paroda p-lės Adelės Smai-
liutės piešinių, jos studijoje,
815 Locust St., Philadelphia.

Kas iš vietinių ir apilinkės
viengėnčių norėtų matyti tuos
gražius piešinius malonėkit at-
silankyti nurodytu antrąsu pa-
minėtą dieną, pažymėtu laiku.
Ji maloniai kviečia visus vien-
gėnčius atsilankyti. K. V.

PAKĖLĖ ALGAS

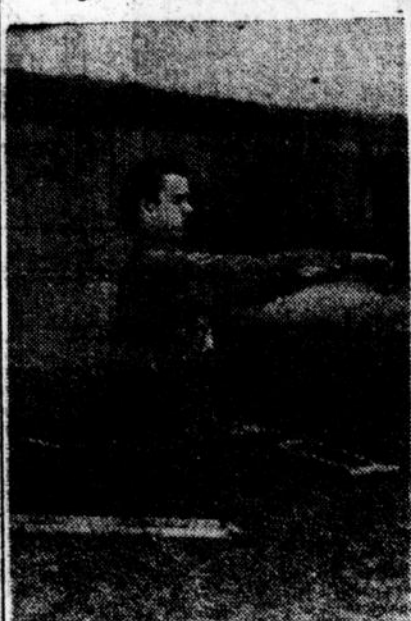
Gubernatorius Edward Mar-
tin užtvirtino pakėlimą algų
1400 valstijos policijos. Pakė-
limas bus nuo 120 daugiau me-
tuose žemesniems laipsniams,
iki \$300 metuose viršininkams.
Algų pakėlimas ineina galion
su Birželio 1.

Žinok Amerikos
KONSTITUCIJĄ

Amerikos Konstitucija Angliškoje
kalboje, su visais Amendmentais,
30 puslapių knygele, prisišim vi-
sai Dovanai tiems kurie užsirašys
Lietuvių Naujienas dviem metams
arba gaus du metinius skaitytojų
ir prisišys \$2.00 su nurodymu kam
Lietuvių Naujienas siuntinėti, mi-
nima knygele prisišim jums visai
dovanai už pasidarbavimą.

LIETUVŲ NAUJENOS
882 N. 6th St., Philadelphia 6, Pa.

Jis Nenusimena

Šis raišas berniokas, Eddie
Kania, 15 metų, kurio kojos
suparaližuotos, parodoma da-
lyvauja Carbondale, Pa., beis-
bolo lošime. Jis sviedžia bōlę.

PITTSBURGH

KOVOS PRIEŠ RAKETIERIUS

Mayoras David L. Lawrence
ir miesto policijos viršininkas
Harvey Scott paskelbė užvedi-
mą karo prieš raketierius ir jų
veiklą Pittsburghe, ir sako ko-
vos "iki miestas bus apvalytas
nuo tų žiurkių".

Pradėta areštavimai visokių
slaptų lizdų operuotojų kuriuo-
s atliekama gembleriaivimais
ir pinigais lošimai.

Ši kova su požemių niekšais
paskelbta pasekmėje pereitą
savaitę gengsterių nužudymo
dviejų raketierių, kurių kunai
buvo rasti pakelėje prie Leech
Farms.

Ta žudystė, policija tikrina,
paėjo iš savitarpinės kovos ra-
ketierių East Liberty srityje.

STATYBA EINA PIRMYN

Vakarinėje Penssylvanijoje
industrinė ir bižniška statyba
eina tokiu plačiu saiku kad ap-
ima pusės milijono dolarių ver-
tės statybos į dieną. Per pra-
eitą šešias savaites CPA už-
tvirtino ne-gyvenamų pastatų
statybos projektų už \$21,197,-
000. Tas apima 426 industri-
nūs ir komercinius projektus
šioje Penssylvanijos dalyje.

Tarp tų statybos darbų yra
keletas bažnyčių, mokyklų, vie-
šų reikmenų ir manufaktūros
dirbtuvių.

Gyvenamų namų statyba tuo
tarpu eina lėtu žingsniu, del
stokos arba del brangumo sta-
tybos medžiagos ir įrengimo
reikmenų.

STATYS SENELIŲ NAMUS

Allegheny apskrities valdy-
ba planuoja išstatyti seneliams
namus ir ukę ant 39 akrų plo-
to ant Bower Hill Road, prie
Bridgeville.

Dabar apskrities globoje yra
apie 1500 senelių. Prie įstai-
ji maloniai kviečia visus vien-
gėnčius atsilankyti.

Vėl Ives Maisto
Racionavimą?

Vos gryžęs iš savo kelionės
aplink pasaulį tyrinėti maisto
padėti, buvęs prezidentas Ber-
bert Hoover apsilankė pas Pre-
zidentą Truman aptarti kas da-
ryti pagelbėjimui maisto klau-
simo visame pasaulyje.

Sakoma kad gal bus sugryž-
ta prie karo mēto maisto ra-
cionavimo, ir prie to gal bus
dadėta ir duona, kitaip pasauli-
nis maisto trukumas sunku bus
išspręsti.

•ŽMONIŲ šeimoje, keturių
kudikių gimimas vienu kartu
pasitaiko tik kas 658,500 gi-
mimų, kaip apskaičiavimai pa-
rodo.

AMERIKOJE PRI-
TRUKS DUONOS

Iš Chicago praneša kad vi-
šoje šalyje miltų esama tikrai
20 dienų ištekliai, ir paskui
prasidės trukumas duonos.

Iš visų 2500 šalies miltų ma-
lunų dauguma užsidarys apie
Birželio 1, del stokos kviečių.

Naujų kviečių pjūtis prasi-
dės apie vidurį Birželio, bet tik
pietvakarinėse valstijose malū-
nai gaus grūdų greitomis.

Pereitų metų grūdams val-
džia paskyrė bonus, taip kad
tik valdžia pajiegia tuos gru-
dus supirkti išvežimui į užju-
rį karo nukentėjusių žmonių
maitinimui.

Ant šių metų grūdų bonus
nėra, taigi malūnai galės pir-
kti grūdus ir pradėti gaminti
miltus.

VALDZIA sutiko leisti pa-
branginti grūdų kainas, padra-
sinimui ukininkų parduoti sa-
vo grūdus ir taip pagelbėti ko-
voti su badu užjūryje.

Pabranginus grūdus ukinin-
kai stengsis juos parduoti vie-
toje šerti gyvuliams. Tas pri-
ves prie sumažinimo gyvulių
auginimo, sumažės mėsos kie-
kiai, paskūstena ir kiaušiniai.

JEIGU kiekviena šeima šio-
je šalyje sutaupytų tik po pu-
sę rieketės duonos per dieną,
tas sudarytų per savaitę 3½
milijonus bakanukų duonos —
ir tai būtų tikra mūsų auksa
šelpimui badaujančių Europos
žmonių.

Baltimorės Lietuvių Pos-
tas Paskyrė Mokiniam
Medalius

Baltimorės Lietuvių Ameri-
kikos Legiono Postas No. 154
paskelbia savo metinį padova-
nojimą garbės medalių atsižy-
mėjusiems moksle Lietuvių kil-
mės jaunuoliai. Yra paskir-
ta šeši medaliai, apie kuriuos
Angliškoje kalboje paskelbta
patiems jaunuoliams Baltimo-
reje.

Šie medalių padovanojimai,
kaip praneša komitetas, daromi
tikslu paskatinti Lietuvių jau-
nimą prie aukštesnių atsižymė-
jimų moksle.

Moksleiviai norinti dalyvau-
ti laimėjime šių medalių turi
pristatyti komitetui savo pilno
meto mokyklos raportus ar pa-
žymėjimus (marks).

Mokyklų metiniai raportai ar
pažymėjimai turi būti pasiūs-
ta komitetui ne vėliau kaip 30
Birželio, šiuo adresu:

The Awards Committee
Lithuanian Post No. 154
The American Legion
539 Washington Blvd.
Baltimore 30, Maryland.

•ARKANSAS yra agrikul-
turinė valstija. Pirmaeiliai au-
galai yra vata, kviečiai, kor-
nai, avižos, bulvės, šienas ir
vaisiai.

Penki Vienu Kartu Atvesti Veršiukai

Štai garsi penkiukė galvijų pasaulyje — keturi buliukai
ir telyčia, kurių savininkas yra Dr. L. J. Smith, iš Fairbury,
Nebraska. Jie bus vežiojami po žymesnes gyvulių parodas.

Detroit, Mich., Naujienos

Detroitas Minės 50 Me-
tų Automobilių
Jubilėjų

Detroitas rengiasi paminėti
Aukšinį Automobilių Jubilėjų.
Tas minėjimas bus nuo Gegu-
žės 29 iki Birželio 9.

Pradedant Birželio 3, Con-
vention salėje bus išstatyta
eilė senų automobilių modelių
iki pat šių 1946 metų modelių.

Taipgi bus surengta keli pa-
radai gatvėse, ir pagerbti de-
šimts dar gyvų esančių žymių
automobilių gamyboje pionie-
rių, tarp jų Henry Ford, ku-
ris pradėjo važiuoti savo dar-
bo "automobiliu" Birželio 4,
1896 metais ir nuo tada iki šiol
užsiima automobilių gamyba.

KOMUNISTAI PRIEŠ
REUTHER

Komunistų partija Michigan
valstijoje pradėjo atvirą karą
prieš Walter P. Reuther, CIO
automobilių darbininkų unijos
pirmininką. Reuther pareiškė
kad jis neprileis komunistams
užimti jokių vietų unijos va-
dovybėje. Komunistai organi-
zuojasi prieš jį visu įtūžimu.

Detroito Lietuvių Legio-
no Postas Apdovano
Jaunuolius Moksle

Detroito, Lietuviai veteranai
susiorganizavo ir jau turi čar-
terį Amerikos Legijone. Kaip
kiti tos organizacijos skyriai,
mes irgi norime parenti mūsų
jaunimą. Taigi nutarta laikyti
egzaminai ir įieškoti gabiausių
moksle pradinėse mokyklose.

Paskirta dvi dovanos gabiau-
siam mergaitėm ir dvi gabiau-
siem berniukam. Pirma bus
\$50 vertės Defense Bond, an-
tra \$25 vertės.

Tėvai, parodykite Anglišką
dalį šio straipsnio savo vaiku-
čiams ir raginkite juos daly-
vauti šiame egzamine. Toles-
nių informacijų gausite telefo-
nuojant vienam iš šių asmenų:
J. Kasevičius Townsend 5-6906
M. Veloskey Trinity 2-2350
J. Veloskey Cedar 3922

The Lithuanian Legion Post
is giving a scholarship examina-
tion on June 1, 1946. It will
be open to any youngster of
Lithuanian parentage who has
not as yet graduated from the
8th grade. However, if you
are only a 5th, 6th, or 7th
grader and feel as though you
would like to enter, you are en-
tirely welcome to do so.

For further details, call any
of the above mentioned men
yourself or have your parents
do it for you. There will be
two prizes for girls and two
other for the boys. First prize
will be a \$50 Defense Bond,
while the second, a \$25 bond.
Worth while, don't you think?
So plan on taking the examina-
tion.

•ANGLIJOJE, du trečdaliai
dabar gaunamų kiaušinių eina
pirkėjams per juodąją rinką.

Paskutinis Karys

Sgt. Jacob Horner, 92 metų,
yra vienas iš paskutinių karių
dalyvavusių su Gen. Custer jo
pražutingame mušyje su Indi-
janais. Jis dalyvauja su Gen.
Pattersonu, kuris jam aprodė
moderninį karo departamentą.

TARPTAUTINIS
INSTITUTAS

Kaip ne vienas gavo laiškus
iš International Institute, ga-
vome ir mes. Pasiskaicius
tuos laiškus pasirodo kad Lie-
tuvų tauta toje įstaigoje ne-
dalyvauja ir neturi savo repre-
zentatoriaus. O čia statoma
naujos gražios patalpos, kur
bus visų tautų salė. Toje sa-
lėje kiekviena tauta, žinoma,
prisidės darbu ir pinigais, ga-
lės turėti savo skyrių ir jame
sudėti savo vėliavą ir visokius
iš savo šalies atvežtus meno
kurinius.

Mums Lietuviams bus labai
skaudu kad nematysime ir mu-
sų tautinės vėliavos Tarptauti-
niame Institute.

Tatgi dar nevelu, dar galima
prisidėti. Aukų rinkliava tę-
sis iki Birželio 7 d. Visi gerai
apsisvarstykite ir nors prieš
galą sudėkite savo aukas.

Nežinau kaip aš ten pate-
kau, bet stengsiuosi paprašyti
aukų iš Lietuvių, ir jų kiek su-
rinkus paskelbsiu laikraštyje
ir įteiksiu Instituto vadovybei.
M. Sims.

NEW YORK, N. Y.

LSK DARBUOTĖ

Lietuvių Spaudos Klubas pa-
skutiniam savo susirinkime an-
trą kartą išleis svarstė Balti-
jos Universiteto klausimą. Iš-
klausė kelių BALF'o štabo na-
rų pranešimus vienbalsiai nu-
tarė tą mokslo įstaigą kaip ga-
lint remti.

Baltijos Universitetas buvo
UNRRA įsteigtas Vokietijoje,
su Britų okupacinės valdybos
leidimu, duoti progos iš Pa-
baltijos išvietintiems studen-
tams testuoti ir baigti savo stu-
dijas. Užsiregistravę yra apie
2000 pabėgėlių studentų ir apie
150 profesorių. Jiems reikia
mokslo knygų, mokslinių žur-
nalų, įvairių laboratorinių įre-
ngimų ir daug kitų reikmenų.
Visa tai gauti galima tikiai iš
Amerikos. Baltijos Universite-
to ateitis priklauso nuo Ame-
rikos prietelių duosnumo.

Taigi, LSK kviečia Amerikos
Lietuvius atsižūrėti į šį kul-
tūrinį darbą ir prašo jų talkos.
Visos tautinio pobūdžio organi-
zacijos yra prašomos daryt pa-
rengimus, kurių pelnas būtų
skiriamas Baltijos Universite-
to naudai. Aukoti prašomi ir
pavieniai — kiekvienas dolaris
yra reikalingas.

Aukus ir užklaismus tuo
reikalu adresuoti: United Lith-
uanian Relief Fund, 19 W. 44
St., New York, N. Y.

LSK Korespondentė.

A. S. Trečiokas
INSURANCE AGENTURA
Dirvos Atstovas
Prenumeratoms, Skelbimams
314 Walnut Street
NEWARK 5, N. J.

Marijona Milunaitienė
Dirvos Atstovas
Skelbimams, Prenumeratoms
841 Hollins Street
BALTIMORE 1, MD.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI
(Žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka).

MIRĘ 15,500 IŠEI-
VIŲ LIETUVIŲ

Su šiame numeryje telpa-
čiais mirusių išeivių Lietuvių
vardais, mirusių skaičius pasie-
kė jau 15,500, nuo Vasario mė-
nesio, 1937 metų, kada čia mi-
rusių Lietuvių sąrašas pradėta
patiekti.

SALIN Marė (Mikalasuskaitė),
senyvo amž., mirė Geg. 12,
Clevelande. (Vetkinų, Pane-
vžio par.) Amerikoj išgy-
veno 33 metus.

BARONIENĖ Marcelė (Kepu-
rutytė), viduramžė, mirė 13
Geg., Clevelande. (Paserbin-
čių, Raseinių ap.) Amerikoj
išgyveno 35 metus.

ANTANAITIENĖ Marė (Ba-
busaitė), 58 m., mirė Bal. 7,
Cardell, Sask., Canada. (Ša-
kių ap. Kudirkos Naumiesčio
p. Lestnistvos dvaro.) Kana-
doj išgyveno apie 15 metų.
Liko nuliudę vyrai, Pranas,
viena duktė, Barkauskienė,
ir du sūnūs.

NEVULIS Antanas, pusamžis,
mirė Bal. 19, New Britain,
Conn. (Marijamp. ap. Puns-
ko par. Didžiulių k.) Ameri-
koj išgyveno 23 metus.

BENEDIKTAS Antanas, mirė
Geg. mėn., Shenandoah, Pa.
AMBRASONIENĖ Marė, mirė
Geg. m., Shenandoah, Pa.

SADAUSKAS Antanas, mirė
Geg. m., Hartford, Conn.
BETZ Ona (Andriulionaitė),
mirė Gegužės m., Hartford,
Conn.

STAPONKIENĖ Magda lena
(Barkauskaitė), senyvo am-
žiaus, mirė Geg. 4, Chicago.
(Šaulių ap. Akmenės par.)
APSEGIENĖ Petronėlė (Dra-
gašutė), 61 m., mirė Bal.
24, Roslindale, Mass. (Ma-
rijampolės ap.) Amerikoj iš-
gyveno 39 metus.

BUTKIENĖ Antanina (Saka-
lauskaitė), 62 m., mirė Geg.
9, Xenia, O. Palaidota Kal-
varijos kapinėse Dayton, O.
Liko dvi dukterys ir vienas
sūnus. Velionė paėjo iš Sin-
tautų par., Suvalkijos.

SROGIS Leonas, 58 m., mirė
Balandžio m. Kenosha, Wis.

CEPLIKAS Motiejus, mirė Ba-
land. 13, Philadelphia, Pa.
TROCKIS Juozas, mirė Bal.
19, Kingston, Pa.

GABRENAS Viktoras, 33 m.,
mirė Bal. 23, Chicago. Gi-
męs Waukegan, Ill.

PAULAITIS Jonas, 19 m., mi-
rė Bal. 22, Putnam, Conn.
Gimęs Chicagoj.

VALEVIČIUS Antanas, pusam-
žis, mirė Bal. 23, Chicago.
(Šakių ap. Lukšių p. Akėčių
k.) Amerikoj išgyveno 36 m.
EGERTAS Pranas, pusamžis,
mirė Bal. 19, Chicago. (Ra-
seinių m.) Amerikoj išgyve-
no 44 metus.

GRICIENĖ Ona, pusamžė, mi-
rė Bal. 27, Chicago. (Ra-
seinių ap. Šiluvos p.) Ame-
rikoj išgyveno 38 metus.

PETERLONIS Viktoras, mirė
Bal. 15, Grand Rapids, Mich.
LUKOSEVIČIUS Mykolas, mi-
rė Kovo 21, Detroit, Mich.
Amerikoj išgyveno 45 m.

GRICIENĖ Ona (Lukoševičiū-
tė), pusamžė, mirė Bal. 27,
Chicago. (Raseinių ap. Ši-
luvos par.) Amerikoj išgyve-
no 38 metus.

AMBAS. TAYLOR
GLOBOS LIETUVIŲ
ŠELPIMĄ

BALF iš New Yorko prane-
ša kad Ambasadorius Myron
Taylor, Prezidento Trumano
atstovas prie Šv. Tėvo, sutiko
globoti Lietuvių šelpimo darbą
Italijoje. Kun. Dr. Juozo B.
Končiaus, BALF pirmininko,
kviečiamas Ambasadorius Tay-
lor sutiko buti BALF Garbės
Pirmininku Italijoje.

Gegužės 15, Excelsior vieš-
butyje, Romoje, Kun. Dr. Kon-
čius suruošė užkandį Ambasa-
doriui Taylor pagerbti. Užkan-
dyje dalyvavo Amerikos šalpos
organizacijų Romoje atstovai
(UNRRA, katalikų, American
Relief for Italy, žydų, koope-
ratyvo CARE), Vatikano val-
stybės sekretoriato atstovai,
Lietuvos įgaliotas ministras
prie Vatikano Dr. St. Girdvai-
nis ir kiti.

GEORGE'S FLOWER
& GIFT SHOP

Gėlės visokiems reikalams
1317 ADDISON ROAD
VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS
BUKIETAI ir VAINIKAI
Parduoda bulbs gėlių auginimui
darželiuose parvežtų iš Holandijos
Henderson 4785
Dieną arba naktį.
Jurgis Sidabras, Savininkas

Wilkelis Funeral Home

PILNAS LAIDOTUVIŲ
PATARNAVIMAS

6202 Superior Ave.

Henderson 9292

Della C. Jakubs

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEZIMAI LIGONIALMS PERVEŽTI,
Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

Endicott 1763

P. J. KERSIS

609-12 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEFONAS: Main 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiojuose, kreip-
kitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit/patarnavimą įvai-
riuose apdraudos-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas
garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse —

LAISVA LIETUVA

Laisvę pažinus Tauta —
Jungo Nevilks!

Detroito Mayoras Kalbės LVS Bankete

Pasizadėjo Dalyvauti Kongresmanas George D. O'Brien. Progame dalyvaus Pianistė Birutė Smetonienė iš Clevelando ir kiti

SEIMINIS PIKNIKAS SEKM. BIRŽELIO 2

DETROIT, Mich. — Detroito miesto Mayoras Edward J. Jeffries sutiko dalyvauti ir kalbėti LVS 6-to Seimo bankete, šeštadienį, Birželio 1, Book-Cadillac viešbutyje. Banketo pradžia 6:30 val. vakare. Yra užkviesta ir kiti žymūs valdininkai ir aukšti svečiai.

Banketo tikėtai jau platinami, tat mieli Detroitiečiai, pasistengkite skaitlingai dalyvauti ir kai jūs busite paprašyti nusipirkti tikieta, neatsisakykite ir dalyvaukite bankete.

Moterys nesirupinkit savo suknelėmis, nes banketas neformalus, galit dėvėti ilgas ir trumpas sukneles. Visi atsilankę busite gražiai sutikti ir praleisite vakarą smagioje nuotakoje.

Banketo metu bus gražus programos, keletas dainų ir piano solo. Čia pirmą kartą skambins pianu p. Birutė Smetonienė, baigus Kauno Muzikos Konservatorią, ji puikiai mus palinksmins. Aldona Molytė padainuos. Progame dalyvaus ir kiti talentingi Detroitiečiai, kaip Jonas Valiukas, Alena Dailydaitė ir Frank Janek.

Sekmadienį, Birželio 2, bus puikus piknikas Birutės Darže. Dalyvaus svečiai L. V. S. Seimo atstovai. Bus valgių, šokių, kalbos... platus susipažinimas su svečiais. O kaip gražu Birutės Darže — tai tikras sodas, aplink medžiai ir net gėlės. Suoleliai atsisėdę, stalai pasidėti savo valgius ir gėrimus, na ir kortomis sumesti. Kur gražiau ir patogiau bėrasi! Jaunimui bus smagu pasižioti prie geros muzikos!

M. Sims.

LOS ANGELES SKYRIUS ATSIUNČIA DELEGATĘ I DETROITĄ

Aukos LVS Seimui Jau Pradėjo Plaukti

LOS ANGELES, Calif. Regis jau metai laiko suėjo kai pas mus buvo apsilankę svečiai iš rytų — Karpis, Žiuris, Olis ir Kumskis. Daug dvasios maisto ir paskatinimo dirbti jie čia paliko. Tuojau tapo suorganizuota LVS skyrius. Sumanytojai bei darbo pradėtojai buvo P. Žilinskas ir Jonas Petrasukas.

Tas skyrius labai mažai gyvumo parodė per metą. Bet štai, paskutinėmis dienomis ponias Vaitek (Vaitekunienė), pasitarus su Žilinsku ir kitais sukviečia burį Lietuvių ir savo puošnius namus, pasitarimui LVS reikalais.

Atvyko virš 35 kvieisti asmenys. Susirinkimas buvo gyvas ir reikalus svarstė rimtai. Veik visi svečiai susirašė į LVS skyrių užsimokėdami duokles.

Valdyba išrinkta sekanti: Petras Žilinskas — pirm., Antanas Počiunas, jaunas, energingas vyrukas, kuris neseniai sugrįžo iš karo tarnybos, išrinktas sekretoriumi;

Ona Gilienė-Pucetaitė — išdininkų. Ona Račkienė — delegatė į LVS seimą Detroito.

Baigiantis susirinkimui in-eina Lietuvos Garbės Konsulas Dr. J. J. Bielskis su pluoštu dolarinių rankoje, paklojęs jas ant stalo sako, Priimkite ir mane. Tuoj pastebėjau ypatingai jaukią jausmo nuotaiką tarpe dalyvių. Pirmininkas Žilinskas sako: Dabar tai dirbsime!

Delegatės išleistuvės

Užsibaigus susirinkimui einu prie šeiminių atsisveikinti ir padėkoti jai už tokį kilnų darbą sušaukime šio skyriaus ir pasitarimą. Tame momente

atsidaro didžiulio valgomio kambario durys, kuriame stas apkrautas įvairiais Lietuvos valgiais; stiklai sparksi, akį vilioja pilni ekspertiškai paruošto gėrimo.

Surpizas paaiškėja: Ona Račkienė vyksta į rytus — ji yra delegatė nuo SLA 75 kuopos ir seimą New Haven, Conn. Ji dabar išrinkta delegatė ir į LVS seimą Detroit, Mich.

"O dabar", sako šeiminkė, "prasideda išleistuvių puota." Aš esu lankius daugelį suėjimų čia ir tėjimus moterų atsisveikimą viena kitos linkui, turiau prisipažinti kad šį kartą jaučiausi geriau negu namie.

Kad delegatė O. Račkienė tikrai jaustųsi jog vyksta į tolimus rytus iš Kalifornijos, ji liko duosniai apdovanota įvairiais moteriškais dalykėliais jos artimų draugų.

Šioje sueigoje man teko su-eiti ir susipažinti su p. Konsulu Bielskio žmona. Tai aukštos kultūros, simpatinga moteris.

Svečiai neaprašomai buvo patenkinti, o ypatingai ponias Vaitek, kad LVS skyrius likos atgaivintas; jina sako: "Mes turėdami savo tarpe Lietuvos Konsulą, su juo tarsimės ir išsijuosė dirbsime."

Ponias Vaitek nėsena nusi-pirko puikų namą gražioje Glendale dalyje. Linksma matyti kaip Lietuviai sugeba kop-tis ten kur tyra, jauku ir link-sma.

Viešnia iš Ohio.

PRIERASAS: Ši žinia apie mūsų tolimiausio LVS 11-to

Birutė Smetonienė

skyriaus veikimo praplėtimą yra džiuginantis apsiereikimas.

Šis 11 skyriaus energingas pasijudinimas dirbti toliau yra tai įrodymas kad visos Lietuvos Vaduoti Sąjungos veikla turi būti stiprinama ir tęsiama, nes dabar pats sunkiausias ir svarbiausias momentas dirbti tą darbą kuriam LVS įkurta — Lietuvos vadavimo akcija dabar turi būti varoma visu Lietuvos pasiaukojimu — nes Lietuvos laisvė dabar randasi pavojingiausioje dalyje!

Kad Lietuvai Vaduoti Sąjungą yra veikli, gyva organizacija parodo jos augimas: nuo pereinio LVS metinio seimo iki dabar įsikurę šeši nauji skyriai, kurie yra:

- 11 — Los Angeles, Cal.,
- 12 — Worcester, Mass.,
- 13 — Nashua, N. H.
- 14 — New Britain, Conn.
- 15 — South Boston, Mass.
- 16 — Amsterdam, N. Y.

Savo veikimu, aukomis naujieji skyriai sudarė žymią kompeticiją senesniems didelių ir veiklių kolonijų skyriams.

Lauksime kurie skyriai daugiausia atsižymės seime aukomis.

Cleveland, Ohio, 1-mas skyrius, norėdamas atlaikyti savo frontą, pastaroje draugiškoje pramogioje surinko seimui aukų virš \$150, leidimui knygos "Lietuva Tironų Pančiuose" ir be to skyrius iš savo kasos paaukojo \$50 seimui.

Kitų skyrių aukos pasirodys seime.

PASKIROS AUKOS PLIAUKIA

LVS Centro sekretorius jau dabar gauna į centrą prisiunčiamas LVS Seimui skiriamas aukas, be to ką siunčiama tiesiog į Detroitą, Seimo rengimo komisijai.

Kurie Dirvos skaitytojai norėtų prisidėti su auka LVS seimui prašomi panaudoti čia telpantį aukų kuponą, išskirkit kuponą ir įrašę savo auką ir savo pilną adresą pasiųskite į LVS centrą. Jūsų auka bus priskaityta prie seimo aukų ir bus kartu paskelbta su kitomis seimo aukomis.

K. S. Karpis, LVS Sekr.

BALF PIRMININKAS PAS POPIEŽIŲ

BALF raštinė iš New Yorko praneša gavimą žinios iš Vatikano kad Romoje besilankęs BALF pirmininkas Kun. Dr. Juozas B. Končius Gegužės 15 buvo priimtas pas Popiežių Pijų XII, privatinėje audiencijoje.

Audiencijos metu Šv. Tėvas pareiškė suteiksias apaštališką palaiminimą BALF valdybai, direktorių tarybai, įstajog tarnautojams, visiems bendradarbiams, organizacijos nariams ir Lietuvių šalpos geradariams.

DELEGATAI IŠ WATERBURY IR BOSTONO

EKSTRA!

LVS Centro raštinė gavo pranešimus kad delegacijos į LVS Seimą Detroito atvyks iš tolimų rytinių kolonijų, kaip iš Waterbury, Conn., iš Boston, Mass., iš Amsterdam, N. Y., ir kitų.

Sudėjus tai su kitomis žiniomis apie seimą, kurios telpa šiame puslapyje, LVS Seimas Metinis Seimas jau išanksto rodo busias visais atžvilgiais pasekmingas, gal pasekmingiausiu už bent kurį kitą iki šiol buvusį šios organizacijos seimą.

Šia proga norisi priminti kad Detroito LSV 6-tas skyrius išprašė Centro šį seimą leisti jam rengti Detroito, ir kaip išrodo, skyrius pelnys sau didelę garbę už tokio seimo surengimą ir gausingos delegacijos sutraukimą, ypač iš taip toli kaip Los Angeles, Boston, ir tt.

IŠ BOSTONO LVS SUSIRINKIMO

BOSTON, Mass. — LVS So. Bostono 15-to skyriaus susirinkimas įvyko Gegužės 17, Lietuvių Piliečių Klube. Susirinkimui pirmininkavo J. Kasmauskas ir sekretoriavo J. Baltušis. Susirinkusieji išklaušė valdybos pranešimus ir Centro Valdybos laiškus, kuriuos entuziastiškai priėmė.

Tarp kitų skyriaus nutarimų pažymėtini šie:

1) Įvykstančiam LVS Seimui Detroito pasiųsti sveikinimą su auka.

2) Atstovu į seimą išrinktas skyriaus pirmininkas J. Kasmauskas.

3) Nutarta pasiųsti seimui laišką Amerikos Lietuvių senai pageidaujamos bendros veiklos Lietuvos klausimais reikale.

4) Plėsti vietos skyriaus veikimą sulyg busimų galimybių.

5) Rengti skyriaus vasarinį išvažiavimą artimiausioje ateityje, ir juo rūpintis pavesta: L. Stasiuliui, J. Dragašui, K. Vileišiui ir J. Baltušui.

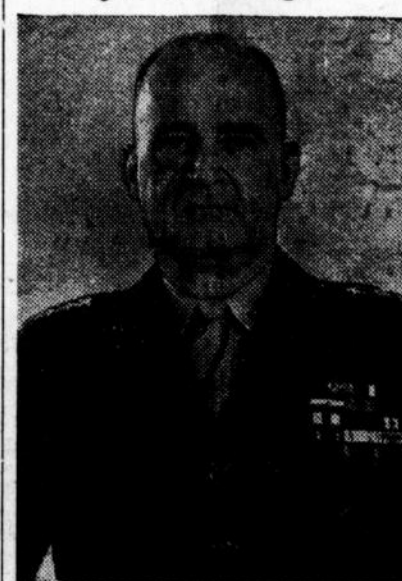
Be to dar šiame susirinkime praplėsta skyriaus valdyba ir ją sudaro šie asmenys:

J. L. Kasmauskas — pirm. L. Stasiulis — vice pirm. J. Baltušis — protokolų raš. J. Dragašius — išdininkas, K. Vileišis ir St. Mockus — išdo globėjai.

Bendrai imant, šis susirinkimas praėjo gan pakilusioje nuotakoj ir jo nutarimai bei numatymai žada atečiai gražių visuomeninių vaisių. Dažniau mums reikia tokių susirinkimų.

Korespondentas.

Jis Priešingas

Gen. A. A. Vandergrift priešingas sąjungimui jureivių ir kariuomenės po viena vadovybe, kas dabar norima padaryti. Jis tikrina kad tuo sąjungimu marina visai būtų panaikinti.

Pasiųskite LVS Seimui Savo Auką

REMKIT LIETUVOS VADAVIMO AKCIJĄ DABAR!

SEIMAS BUS DVI DIENAS — BIRŽELIO 1 ir 2, 1946

Book-Cadillac Hotel — Detroit, Mich.

Šie metai — su taikos konferencijomis ir kitais tokiais įvykiais — yra leiami metai, ir mums suinteresuotiems Lietuvos likimu šiais metais reikia dirbti daugiau negu kada iki šiolei dirbome. Kadangi iki šiolei Lietuvai Vaduoti Sąjunga, kartu su kitomis tautinėmis organizacijomis ir patriotinės visuomenės parama yra nudirbus daug, tai šmet akcija turi būti dar padidinta, kad neliktų nei vienas akmenėlis nepajudintas Lietuvos vadavimo pastangose.

Lietuvai Vaduoti Sąjungos vadovybė pasiryžus varyti darbą pirmyn be atsi-kvėpimo, o jai reikalinga Jūsų visų — skyrių, pavienių narių ir visuomenės — aktinga parama, kad del finansų stokos kartais LVS valdyba neturėtų nutraukti savo įsiubuto darbo, — dabar kada tas darbas privalo būti visu įtempimu vedamas.

LVS skyriai prašomi siųsti į LVS Seimą savo delegatus ir sulyg galimybių atvežti arba atsiųsti aukų.

Pavieniai LVS nariai, rėmėjai, prašomi atvažiuoti į seimą, kuriems laikas leidžia, dalyvauti su patariamumu balsu ir kaip svečiai.

Visa patriotingoji visuomenė, organizacijos, draugijos, kuopos ir klubai prašomi prisijungti Seimui savo aukas ir patarimus bei padaršimus kovoti iki laimėjimas bus pasiektas.

Savo sveikinimus, patarimus ir aukas siųskite LVS Seimo Rengimo Komisijos Pirmininko antraščiui, paskubinant išsiųsti prieš Birželio 1 dieną.

Aukos reikalingos Lietuvos Vadavimo Akcijai, išleidimui knygos "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE", ir tt.

Iš savo Tautos praeities semkime sau stiprybę kovoje už Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą!

LVS CENTRO VALDYBA:

P. J. ŽIURIS, Pirmininkas,
DR. J. J. SIMS, Vice Pirmininkas,
ADV. NADAS RASTENIS, Vice Pirmininkas,
A. S. TREČIOKAS, Vice Pirmininkas,
J. J. SMALIS, Išdininkas
K. S. KARPIS, Sekretorius,
J. KRIPAS, Finansų Sekretorius,
DR. M. J. COLNEY, ADV. A. C. STOKNA,
Išdo Globėjai.

Aukus siųskite šiuo adresu:

LVS SEIMO KOMISIJA,
DR. J. J. SIMS, Pirmininkas
2207 Oakman Blvd.,
Detroit 6, Mich.

BARA 'BUOŽES' UŽ NEATIDAVIMĄ SAVO GRUDŲ

Lietuvos komunistų organas straipsnyje "Kai taikstomasi su buožėmis", šitaip rašo: Rumšiškų valsčius valstybei yra davęs tik 13.5 nuošimčių metinio grūdų paruošos plano. O kiek buožių kurie dar nedavė nei vieno grudo arčiau mažai galvoja apie paruošas. Štai Vosyliškų kaime buožė J. Daunoravičius turėjo pristatyti valstybei 1,500 kilogramų grūdų ir tiek pat bulvių, o davė tik 50 kg. grūdų. Šis buožė taip pat neatsilygino ir už 1944 metus. Toks pat ir kitų buožių elgesys.

"Aš neturiu iš ko atiduoti", pareiškė buožė Matakas. Patikrinus pasirodė kas kita. Jau 13 metų atgal Vokietijoje nazių degino visą literatūrą kuri neatitiko jų laikui ir dvasiai.

Labai silpni grūdų pristatymo tempai ir Pakuonio vals-

čiuje. Šis valsčius iki šiol atliko tik 19.8 nuoš. metinio grūdų plano. Nepatenkinamai vyksta paruošos ir Garliavos valsčiuje.

(Elta)

NAIKINS VISĄ NAZIŲ LITERATŪRĄ

Keturių sąjungininkių kontrolės komisija skelbia kad Vokietijoje bus sudeginta visa militaristinė ir pro-naziška literatūra, taipgi bus nugriauta visi nazių ir Vokietijos militaristiniai paminklai iš I ir II pasaulinio karo.

Visuose knygynuose, knygų parduotuvėse, leidyklose, universitetuose ir mokyklose bus išrinkta visa nazių militaristika propaganda ir sunaikinta.

13 metų atgal Vokietijoje nazių degino visą literatūrą kuri neatitiko jų laikui ir dvasiai.

KINAI įrodinėja kad su Japonija karo laiku, per aštuonis metus, Japonai išžudė apie 20 milijonų Kinijos žmonių. Be to kita 200,000,000 Kiniečių tiesioginiai nukentėjo nuo Japonų per tą laikotarpį.

KAIP ATNAUJINT DIRVĄ

Kaip tik jūsų prenumerata už Dirvą baigiasi, palmkit pas jus esamą Dirvos voką ir atnaujinkite kortelę, įdėkit \$2 popierinius ir įrašę savo pilną adresą, išsiųskite, užlipinę ant voko už 3c pašto ženklelį.

DIRVA
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

Amerikos Lietuvių Misija ir Jos Darbai

Tuoje reikalaukit sau vienos arba daugiau šių įdomių knygų-albumų su plačiu aprašymu apie Amerikos Lietuvių Misijos veikimus Washingtone ir San Francisco. Albumas 32 pusl., 9x12 colių dydžio, su gausybe fotografijų ir Lietuviškais ir Angliškais aprašymais apie Misijos žygius. Auka \$1.00 už vieną.

'Timeless Lithuania' \$3

(Su Lietuvos vaizdais, su Autoriaus Dr. Norem atvaizdu, su Lietuvos žemėlapiu)

(Knygos didumo viršelio piešinys, bet viršelis spalvintas trim spalvomis.)

Pirkti galima po vieną, dvi ar daugiau knygų, po \$3.00. Siųskite savo užsakymą!

300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA

Šios knygos pelnas eina Lietuvos vadavimo reikalams.

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

LVS SEIMUI AUKŲ KUPONAS

LIETUVAI VADUOTI SĄJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Gerbiamieji: Siunčiu savo auką parėmimui jūsų darbų.

\$..... LIETUVOS VADAVIMO DARBAMS

\$..... Knygai "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE"

\$..... Lietuvai Vaduoti Sąj. nario mokestį (\$2 metams)

\$..... Išviso

Vardas-Pav.

Miestas

Valstija

IŠ LAIKRAŠČIŲ

LAIKRAŠČIAI jau rašo kad Prez. Rooseveltto užveistas valdiškas įstaigas komunistiniais tarakonais, Prez. Trumano administracija pradėjo apvalyti nuo to komunistiško brudo.

Prez. Trumano pradėtas valymas valdiškų įstaigų pasiekė jau ir kai kurias darbininkų unijas. Pirmoje vietoje Automobilų Išdirbėjų Unija.

TAS pradėtas darbas apsiavlyti nuo komunistinio brudo atsiliepė ir pas Lietuvius.

Pirmausia, tai Philadelphia Lietuviai: jie jau apvalė savo ne tik salų bendrovių direkcijas nuo komunistų viršininkų, kurie ten sulindę bandė sukommunistinti tas bendroves ir jų veiklą nutempti į komunistines vėžes; apvalė ir pačias sales neleidžiamas komunistams į tuos tautinus namus rinktis ir raudonąjį Staliną garbinti.

Už tai garbė Philadelphia Lietuvos už jų tautinę drąsą, kuri nugalėjo komunistinę pabaisą.

BALTIMORĖS Lietuviai turėtų pasekti Philadelphia Lietuvos ir vyti lauk iš savo tautinio namo komunistinius tarakonus, kurie tą hamą bjauriai teršia.

Tiesa, Baltimorės Lietuvos Tautinio Namų Bendrovės direktoriai kartą jau buvo išvalę iš tautinio namo komunistinį brudą, tačiau po vieno metų komunistams ėmus prašytis direktorių širdys vėl suminkštėjo — jie vėl leido komunistiniams tarakonams Lietuvius salen įrepti, ir jie vėl nešioja savo komunistinius nuodus ir nuodija visus padorius Lietuvos kurie ten susirenka.

CHICAGOS Lietuviai taip vadinamų Tautiškų Kapinių lotų savininkai irgi pradėjo diskusuoti apvalymą Tautiškų Kapinių nuo kujo ir pjautuvo.

Butų daug logiškai jeigu Tautiškų Kapinių lotų savininkai pirma patys apvalytų nuo jų komunistinių tarakonų, o paskui pradėtų valyti kapines nuo kujo ir pjautuvo.

Kapinės yra mirusiųjų amžinos ramybės vieta, bet ar Tautiškų Kapinių lotų savininkai davė tiems ilsimiems tose kapinėse ramybę? Anaipol ne!

Ten kas metą Kapų Papuosimo Dienoje atsiubuna didžiausios politinės sorkės. Tą dieną tose kapinėse socialistai ir komunistai nuo vienos estrados rėždavo politines prakabas ir neduodavo mirusiems ramybės.

Tų politinių kermošių vaisius Tautiškose Kapinėse yra atsiradimas ten Rusiškų kupo ir pjautuvo, kas dabar be valdisko teismo vargiai duosis pralalinti.

DABAR už tą neribotai suprastą laisvę Tautiškų Kapinių lotų savininkams gali brangiai kainuoti lekcija.

Dabar gal jau supras Tautiškų Kapinių lotų savininkai kad kapinės kad ir Tautiškos turi būti tik kapinės ir kad jose neturi būti vietos ne tik Rusiškam kujui ir pjautuvui, bet ir socialistų bei komunistų mitingams.

Tegul ilsisi ramybėje tie kurie ten yra palaidoti.

P. P. Jaras.

J. Žemantauskas

Notaras
"Dirvos" Agentas
130 Congress Avenue
Waterbury, Conn.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartų į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

MARGUTIS

6755 So. Western Ave.
Chicago, Ill.

Lietuva Tironų Pančiuose

LIETUVOS
PAVERGIMAS

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

2. Instrukavimo tvarka

Vykdomosios grupės instruktuojamos apskričių trejukių iš vakaro prieš pat išvežimą, turint galvoje laiką reikalingą nuvykti į operacijos atlikimo vietą.

Apskričių trejukės išanksto paruošia transportą reikalingą vykdomosioms grupėms nugabinti į kaimus, į operacijos atlikimo vietą. Reikalingam kiekiui sunkvežimių bei kitokių transporto priemonių parupinti apskričių trejukės susitaria su vietos partinių organizacijų vadovybe.

Instruktavimui numatytos patalpos turi būti išanksto rupestingai paruoštos, atkreipiant tinkamą dėmesį į jų talpumą, esamus išėjimus bei inėjimus ir užkertant kelią į jas patekti pašaliniais asmenimis. Instruktavimo metu turi būti sudaryta namams saugoti apsauga iš vykdomųjų darbuotojų tarpo. Kam nors iš operacijos dalyvių į instruktavimą neatvykus, apskrities trejukė tuoj imasi priemonių neatvykusį pakeisti iš rezervo, kurs tuoj turi būti išanksto numatytas.

Susirinkusiems pranešamas vyriausybės nutarimas išvežti respublikos ar rajono teritorijos nustatytą prieštarybinį kontingentą ir trumpai aptasakojama išvežamųjų charakteristika. Ypatinai reikia atkreipti instruktavime dalyvaujančių partijos darbuotojų dėmesį į tai kad išvežamieji yra Tarybų liaudies priešai ir kad iš jų pusės gali kartais būti net ginkluoto pasipriešinimo.

3. Dokumentų gavimo tvarka

Painstruktavus bendrais bruožais vykdomasias grupes, joms reikia įteikti išvežamiesiems gabenti paruoštus dokumentus. Išvežamųjų asmens bylos turi būti išanksto sutvarkytos, suskirstytos pagal vykdomasias grupes, valščius, kaimus, kad, jas išduodant, nebūtų jokios gaisės.

Gavęs asmens bylas, grupės vyresnysis susipažysta su bylomis tų šeimų kurias jam teks išvežti. Jis išaiškina šeimos sudėtį, apsirupina reikalingais užpildyti blankais, patikrina ar yra transporto priemonių išvežamajam gabenti ir gauna išsamius atsakymus į jam neaiškius klausimus.

Išduodant dokumentus, apskrities trejukė kartu patiškina kiekvienam grupės vyresniajam kur yra numatyta išvežti šeimos ir nurodo kelionės maršrutą į tą vietą. Nurodomas taip pat ir kelias kuriuo vykdomosios grupės turi važiuoti, veždamos šeimas į geležinkelio stotis pakrovimui ir vagonus. Turi būti taip pat nurodyta vieta kur yra kariuomenės rezervas tam atvejui jei atsirastų reikalingas kariuomenės išsauti ryšium su kokiais nors ekscesais.

Patikrina ar vykdomųjų grupių dalyviai turi su savim ginklą bei šovinių ir ginklų yra tvarkoje. Ginklas turi būti paruoštas šauti, tačiau šovinis į vamzdį neįleidžiamas. Ginklas pavartojamas tik butinam reikalui esant — ginkluoto užpuolimo ar ginkluoto pasipriešinimo atveju.

4. Išvežimui vykdyti tvarka

Jei iš kurio nors gyvenimo punkto išvežamos kelios šeimos tai vienas vykdomųjų darbuotojų skiriamas vyresniajam, ir jo vadovaujama grupė vyksta į nustatytas vietas, kaimus. Atvykus į kaimą, vykdomoji grupė (laikydama reikalingos konspiracijos) užmezga ryšį su vietiniais valdžios atstovais (vietinės tarybos pirmininku, sekretorium ar nariais) ir kartu su jais išaiškina tikslą išvežti numatytų šeimų gyvenamą vietą. Po to vykdomoji grupė drauge su valdžios atstovais, skirtais turtui surašinėti, vyksta operacijos atlikti.

Operacija pradedama aštant. Inėjus į išvežamojo butą, grupės vyresnysis surenka visą šeimą į vieną kambarį, imdamasis reikalingų atsargumo priemonių kad neįvyktų kokių nors išsišokimų. Tikrindamas pagal sąrašą šeimos sudėtį, vyresnysis išaiškina ar nėra šeimoje li-

gonių ir kur yra išvykę šeimos nariai, jei tokių būtų; po to jis siūlo šeimai atiduoti turimus ginklus, Nepriklausomai nuo to ar ginklai bus atiduoti ar ne, ginklams surasti daroma pirmučiausia išvežamo asmens krata, paskiau ir visos patalpos krata. Patalpos kratos metu išvežamiesiems prižiūrėti skiriamas vienas iš grupės dalyvių. Jei kratos metu ginklų rasta nedaug tai juos pasiima vykdomoji grupė, pasidalindama tarpusavyje. Jei ginklų rasta daug tai, išėmus užraktus, jie pakraunami į vykdomosios grupės mašiną arba vežimą. Šoviniai su tvarkomi ir kraunami kartu su šautuvais. Reikalui esant, mobilizuojamas ukinis vežimas su atitinkama apsauga.

Suradus ginklų, kontr-revoliucinių atsisaukimų, literatūros, svetimos valiutos, didelį kiekį vertybių ir tt., apie tai surašomas vietoje trumpas kratos protokolai, kuriame pažymima kad surasta ginklų arba kontr-revoliucinės literatūros. Ginkluoto pasipriešinimo atveju apskričių trejukės sprendžia apie reikalingą pasipriešinusių asmenis sumiti ir pristatyti į VSLK (Valstybės Saugumo Liaudies Komisarato) apskrities skyrių.

Jei kuris nors išvežti numatytų asmenų nuo išvežimo pasislėptų arba serga tai apie jį surašomas aktas, kurį pasirašo partijos aktyvo atstovas. Padarius kratą, išvežamiesiems pareiškama kad vyriausybės nutarimu jie bus išvežami į kitas Tarybų Sąjungos sritis.

Išvežamiesiems leidžiama pasiimti su savim šių namų apyvokos daiktų, bet ne daugiau kaip 100 kg.: drabužių, avalinės, baltinių, patalynę, indų valgiui, indų arba virtuvės indų, maisto — mėsinę atsargą kiekvienai šeimai, turimus pinigų ir lagaminą arba dėžę daiktams sudėti. Stambių daiktų imti nepatariama. Išvežant kaimo gyventojus, leidžiama jiems imtis su savim smulkų žemės ukio inventorių: kirvius, pjuklus ir kitokius daiktus, kurie surišami ir sutvarkomi atskirai nuo kitų daiktų, kad kraunant ešelonus, būtų galima pakrauti juos į atskirus, specialiai paskirtus prekinis vagonus. Ant sutvarkytos mantos, kad ji nesusimaišytų su kitų daiktų, turi būti parašytas išvežamojo vardas, pavardė bei tėvo vardas ir kaimo pavadinimas.

Kraunant mantą į vežimą, reikia imtis priemonių kad išvežamasis negalėtų jų pasinaudoti pasipriešinimui tuo metu kai buna vežamas. Vykdomajai grupei kraunant mantą, šioje akcijoje dalyvauja partinių organizacijų atstovai, prisilaikydami gautų nurodymų, surašo išvežamojo turtą ir organizuoja jo apsaugą. Jei išvežamasis turi savo susisiekimo priemonių tai jo turtas pakraunamas į vežimą ir drauge su šeima vežamas į numatytą pakrovimo vietą. Jei išvežamasis susisiekimo priemonių neturi tai vyresniojo nurodymu vežimui mobilizuojami kaimo per vietinės valdžios organus.

Visi asmenys kurie operacijos metu ineina arba yra išvežamųjų namuose, turi būti sulaukyti kol baigsis operacija ir turi būti išaiškinti jų santikiai su išvežamaisiais. Tai daroma pasisėpusiems ir pajėškomiesiems policininkams, žandarams ir kitiems asmenims sulaukyti. Patikrinus sulaukytuosius ir išaiškinus kad jie nepriklausomums rūpimam kontingentui, sulaukytieji paleidžiami. Jei, atliekant operaciją, prie išvežamojo namų pradeda rinktis kaimo gyventojai tai jiems reikia pasiūlyti išsiskirstyti ir neleisti kad susidarytų minia.

Jei išvežamasis atsisako atidaryti savo buto duris, nors ir žino kad yra atvykę VSLK bendradarbiai, duris reikia išlaužti. Atskirais atvejais į pagalbą kviečiamos kaimyninės vykdomosios grupės, atliekančios operaciją toje pačioje vietoje.

Išvežamieji turi būti pristatomi iš kaimų į geležinkelio stoties surinkimo punktą dieną, kol dar šviesu; todėl reikia stengtis kad kiekviena šeima būtų sutvarkyta per dvi valandas. Veikti operacijos metu visais atvejais reikia tvirtai ir griežtai, be mažiausios maišties bei panikos.

Atiminėti iš išvežamųjų bent kokius daiktus, išskyrus ginklus, kontr-revoliucinę literatūrą bei valiutą, o taip pat naudotis išvežamųjų maisto produktais, griežtai draudžiama. Įspėti visus operacijos dalyvius kad mėginę pasisavinti atskirus išvežamųjų daiktus bus traukiami teismo atsakomybėn.

5. Tvarka šeimos galvai atskirti nuo šeimos

Turint mintyje kad didelė išvežamųjų dalis turi būti areštuota ir patalpinta į specialias stovyklas, o jų šeimos vyksta į specialias numatytas tolimas sritis apsigyventi, reikia šeimos atskyrimo operaciją daryti tokiu būdu kad iš pradžios apie atskyrimą nebūtų skelbiama. Po to kai padaryta krata ir sutvarkyti atitinkami dokumentai asmens bylai, dar tebesant išvežamojo asmens bute, užpildomi šeimos galvų liečiantieji dokumentai ir įdedami į jo asmens bylą, o šeimos narių dokumentai įdedami į išvežamosios šeimos asmens bylą.

Į pakrovimo stotį visa šeima gabenama viename vežime ir tik pakrovimo stotyje šeimos galva sodinamas atskirai nuo šeimos — į specialiai šeimų galvoms skirtus vagonus. Išvežamiesiems ruošiantis savo bute, įspėti šeimos galvą kad jis savo asmeninius daiktus dėty į atskirą lagaminą, nes išvežamiesiems vyrams busių padarytas sanitarinis patikrinimas atskirai nuo moterų ir vaikų. Pakrovimo stotyje areštuotinus šeimos galvas krauti į specialiai jiems skirtus vagonus, kuriuos nurodys tam reikalui paskirti darbuotojai.

6. Tvarka išvežamiesiems lydėti

Bendradarbiams lydintiems vežimais vežamus išvežamuosius, važiuoti išvežamųjų vežimuose draudžiama. Bendradarbiai privalo žygiuoti iš šonų ir užpakalio išvežamųjų kolonos. Apsaugos vyresnysis periodiškai apina visas kolonas, tikrindamas judėjimo tvarką.

Išvežamųjų kolonai praeinant pro punktus, o taip pat prasilenkiant su praeiviais, priežiūra turi būti ypatingai rupestinga, kad išvežamieji negalėtų pabėgti. Iš-

vežamųjų bent kokie pasikalbėjimai su praeiviais draudžiami.

7. Tvarka ešelonomis pakrauti

Kiekviename pakrovimo punkte už pakrovimą atsako vykdomosios trejukės ir specialiai tam reikalui paskirtas asmuo. Išvežimo dieną pakrovimo punkto viršininkas drauge su ešelonu ir jį lydinčios NKVD kariuomenės dalies viršininku apžiūri geležinkelio patiektus vagonus kad juose būtų visa kas reikalinga (plautai, žibintai, grotai ir tt.) ir susitaria su ešelonu viršininku dėl išvežamųjų priėmimo tvarkos. Pakrovimo vieta stotyje apsupama NKVD kariuomenės raudonarmiečių.

Vykdomųjų grupių vyresnysis perduoda ešelonu viršininkui vieną egzempliorių išvežamųjų sąrašo. Ešelonu viršininkas šaukia pagal šį sąrašą išvežamuosius, rupestingai patikrina kiekvieno pavardę ir nurodo vietą vagonė. Drauge su išvežamaisiais į tą patį vagoną kraunami ir jų daiktai, išskyrus smulkų žemės ukio inventorių, kuris pakraunamas į atskirą vagoną.

Išvežamieji kraunami į vagonus šeimomis, skaldyti šeimų neleidžiama (išskyrus areštuotinus šeimų galvas). Reikia taip pat apskaičiuoti kad į vagoną būtų pakrauta iki 25 žmonių. Pakrovus reikalingą šeimų skaičių, vagonas uždaromas.

Priėmus ir pakrovus žmones į ešeloną, ešelonu viršininkas atsako už visus jam perduotus žmones ir už jų pristatymą į paskyrimo vietą. Vykdomosios grupės vyresnysis, perdavęs išvežamuosius, parašo apskrities vykdomosios trejukės viršininkui raportą apie atliktą operaciją, pažymėdamas išvežamojo pavardę, ar buvo rasta ginklų bei kontr-revoliucinės literatūros, o taip pat atliktos operacijos eiga.

Pakrovę išvežamuosius į ešeloną ir pateikę raportus apie atliktos operacijos išdavas, vykdomosios grupės dalyviai laikomi laisvi ir veikia pagal VSLK apskrities skyriaus viršininko nurodymus.

(pasirašo) Serov

TSR Sąjungos Valstybės Saugumo
Liaudies Komisarato Pavadootojas."

Iš šios Maskvietiškos instrukcijos aiškėja kad masinis Lietuvų iškeldinimas į Sovietų Sąjungos tolimas sritis buvo vykdomas politiniais tikslais, siekiant visiškai sunaikinti sovietams nepalankų Lietuviską elementą. Į išvežimą Maskva žiūrėjo kaip į bausmę už tai kad Lietuva Tauta nenorėjo pasiduoti bolševikinei vergijai ir kad nesidavė "perauklėjama" komunistų "šventųjų tėvų". Iš instrukcijos taip pat aiškėja kad tai buvo ne "vagių, huliganų ir prostitutų" vežimas, kaip bolševikinė spauda kad skelbė, o baudžiamasis ištėrimas "Tarybų liaudies priešų", kurių buvo Lietuvoje virš 80% visų gyventojų. Vadinas, apie pusantro milijono Lietuvų reikėjo išmėtyti Rusijos sunkiųjų darbų stovyklose, tyruose ir laukuose, kad tuo būdu būtų likviduotas "prieštarybinis elementas" Lietuvoje. Į išvežtų vietas neabejotinai būtų buvę atvežti iš kitų sričių ir įkurdinti Lietuvoje nauji žmonės. Musų bočių žemėje, musų sodybose ir miestuose būtų įsikūrę gruzinai, kalmukai, mongolai, kirgyzai ir samojėdai.

Teisingai Maskva vertino Lietuvų išvežimą kaip didelės politinės svarbos reikalą. Ji nujautė kad ta operacija gali išsauti Lietuvoje net aktingą ir ginkluotą pasipriešinimą, ir todėl didžiausiu slaptumu ją pasiruošė.

(Bus daugiau)

Siųskit Savo Prenumeratą DABAR knygai

LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE

SI KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŲSKIT LVS. CENTRUI

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu savo prenumeratą šiai naujai leidžiamai knygai:

\$..... Knygai "LIETUVA TIRONŲ PANČIUOSE"

Vardas

Adresas

Miestas..... Valstija.....

VALGIŲ GAMINIMAS

ir Namų Prižiūrėjimas

Kaina su prisijuntimu \$1.25

Didelė, 170 puslapių knyga nurodanti kaip gaminti visokius valgius: sudėta daugybė receptų ir paaiškinimų kaip paruošti valgius nuo paprasčiausių iki puošniausių pokilių. Visoki kepeniai, pyragai, virti ir kepti valgiai, mėsos, ir tt. Kuri šeiminiškė turi rūpesnio ir vargo su gaminiu valgių, privalo įsigyti šią naudingą knygą.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Kinijos Bado Koridoriuje Užkluptieji

Hunan provincijoje, Kinijoje, siaučia badas. Vaizdas parodo jauną Kinietį nešantį ant pečių savo baduojančią motiną. Hunan provincija labiausia nukentėjo nuo karo. Ten skaičiuojama 577,000 užmuštų, 1,500,000 sužeistų.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

LAI IMASI ATLANTO ČARTERIO

AMERIKOS spaudoje vėl nuaidėjo kad sugrįžęs iš užsienių reikalų ministrų konferencijos Paryžiuje, Amerikos Valstybės Sekretorius nesmagia žinia tegalėjo pranešti visai šalie apie taikos klausimą.

Pakartotinis Rusų atsakymas nusileisti ir tartis vienu klausimu po kito neparodo jokios giedros tarptautinėje atmosferoje. Rusija Paryžiuje laikėsi užsispyrusiai kaip paprastai, ir niekas nieko su jais negalėjo sutarti. Visuose klausimuose kurie Maskvos programė neinėjo sovietų naudai Molotovas reiškė savo veto — atmetė tų klausimų svarstymą vieną po kito.

Bet dar ir dabar Byrnes sako, jis nenustoja vilties ir Amerika privalo išnaudoti visą savo kantrybę stengtis pakeisti Rusijos atsinesimą į draugišką.

Byrnes vis tikrina kad Amerika yra geriausias sovietų draugas ir todėl deda vilčių kad Kremlius į tai atsižūrės ir pakeis savo priešginišką darbą.

Jeį Rusija ir toliau tęs savo trukdymą bendros taikos konferencijos įvykdymo, Byrnes grąšina patiekti visą klausimą visuotinam Suvienytų Tautų susirinkimui.

Byrnes pareiškė Molotovui Paryžiuje kad karas su tomis valstybėmis su kuriomis kariuota, baigėsi metas laiko, ir kad jau laikas daryti taiką ir pradėti naują gyvenimą, leidžiant valstybėms atsistoti ant savų kojų.

Amerika neleis toliau pasaulinės taikos pastangas atidėti.

KEISTAI vaizduojasi Rusiją Byrnes, ir keistai ją suprantą eilę kitų Amerikos valdžios vadų. Jeigu jie bent kiek pajiegtų įžvelgti tikrus Maskvos siekimus pasaulyje, jie nei vieną dieną negaišiotų maldavimui Rusų būti draugais ir išvien kurti pasaulinę taiką, bet imtų visų griežtų priemonių sulaukyti Rusiją nuo jos pasalingų planų užtraukti pasauliui dar didesnę suirutę ir skurdą, kas didėja visu baisumu, bolševikams naudojančiais visomis galimybėmis laiką gaisinti.

Senatorius Shipstead, narys užsienių reikalų komiteto, pareiškė pasipiktinimą slaptomis Teherano, Jaltos ir Potsdamo tarybomis, kuriose buvo išduotos mažos tautos nuo Pabaltijo iki Balkanų, ir tironiškus Rusų nagus. Tie žygdarbiai "užtraukė gėdą ir pasipiktinimą viso Krikščioniškojo pasaulio sąžinėje ir dabar grąso pačios Amerikos saugumui", pasakė jis savo kalboje.

Shipstead priminė kad Teherane Prezidentas Roosevelt sutiko patenkinti Stalino reikalavimus inkorporavimui rytinės Europos ir Rusijos įtaką, taip kad Suomija, Latvija, Estija, Lietuva, Lenkija, Rumanija, Čekoslovakija, Jugoslavija, Vengrija, Bulgarija ir Albanija "dabar yra pačiuotų ir Rusų žnyplės".

Paminėjęs kokius prižadus Roosevelt padarė Jaltosje kaslink Azijos, toliau sako: "Tai yra baiminančios pasėkmės politiškos išdavystės, apie ką Amerikos žmonės dar aiškiai nežino. Tomis išdavystėmis Rusijai pavyko per penkis metus užgrobti tiek kiek niekas kitas istorijoje nėra užgriebęs. Tie užgrobimai perplėšė pasaulį į dvi dalis ir paliko Rusiją kontroliuojančią didesnę dalį visų resursų Europos ir Azijos".

AMERIKOS neturėjimas savo tvirtos užsienio politikos ir šiandien prikašiojimas, ir tos politikos arba programos neturėjimas per visą metą po karo pabaigos vedžiojo Ameriką kaip užsištom akim iš kampo į kampa, nuo vieno nepasisekimo prie kito; nuo vieno apvylymo tautų ir pačios Amerikos prie kito.

Hearst'o laikraščio užsienių politikos rašytojas Karl M. Von Wiegand viename pastarų savo straipsnių apie Amerikos užsienio politikos lankstymąsi totalitariniam sovietų Rusijos imperializmui sekančiai sako:

"Po suvirš dviejų metų neliaujamo Roosevelt-Hull-Stettiniaus-Trumano-Byrnes apeasementų, nusileidimų, koncesijų — pridėdant dar pasižeminantį lakstymą pasakui Maskvą — Washingtonas pagaliau pradeda jaustis neramiai ir karčiai apsišvylęs — del liudnų pasekmių ir tamsios ateities santykiuose tarp Rytų ir Vakarų pasaulio. Washingtono politika pasirodė neturinti supratimo psichologijos komunistų vadų ir Sovietų Rusijos valdovų bei jų toli siekiančių ambicingų planų".

Apie Amerikos valdžios galvų neturėjimą aiškos užsienio politikos bei programos kalba ir radio kalbėtojai ir Amerikos spaudoje, susirupinus kur tie vadai veda šią šalį ir visą taikos laukiančią žmoniją.

Tą programą Amerikos valdžios vadai vargu ar sudarys, gal jie yra persilpnį sudaryti. Jeigu leis ir toliau taip blaškomi kaip valtis ant bangų, be irklų ir be vairo, gali tuoj užtraukti pasauliui dar liudnesnes ir baisnes pasekmes. Tas turėtų būti sulaukyta.

Amerikai programos buvo patiekta — patiekta paties Prezidento Roosevelt — ATLANTO ČARTERIS, ir tik reikia Amerikos vadams grįžti prie to Čarterio, vykdyti sulgy po pasauliui pažadėtą taiką ir laisvę nuo visokio pavergimo.

Nieko geresnio Washingtono niekas neišgalvos, kaip jų pastangos iki šiol parodė.

Prezidentas Roosevelt jo garbintojų buvo apšauktas didžiu žmogum. Lai jo garbintojai pateisina savo žodžius, lai verčia dabartinius valdžios galvas vykdyti Atlanto Čarterį — tą kas atneš pasauliui taiką, o velioniai Rooseveltui prideramą garbę. Tuomet bus atpinti jo vėlesni nusikaltimai žmonijai, kuriuos jis padarė galbūt po didelių spaudimų, kuomet buvo jau nesveikąs, ir tik geidė kad greičiau Vokiečiai ir Japonai būtų sumušti, o po to lai pasaulis pats sau kelius randa.

Jeigu velionis Prezidentas Roosevelt turėjo žmonijai gerus norus tuo metu kai gamino ir paskelbė Atlan-

State Departmente Skilimas

Tėmytojai praneša iš Washingtono kad State Departmente vyksta skilimas, kas žymiai atsilieps į Amerikos užsienio politiką veik visais svarbesniais klausimais.

Tai yra viena iš svarbiųjų problemų su kuria susiduria Valstybės Sekretorius Byrnes sugrįžęs iš Paryžiaus.

Vienas iš State Departmento Sekretorių, Pulk. Alfred McCormack, jau rezignavo. Jisai buvo paėmęs organizuoti Centralinei Amerikai taip vadina- mą žvalgų vienetą ir sako jo planus suardė departamente apsi- reiškus opozicija.

Eina gandai kad gali rezignuoti Pasekretorius Dean Acheson, kuris užėmė Byrnes vietą jam išvykus į užsienį. Taipgi kad rezignuos Padėjėjas Sekretorius Will Clayton ir dar kiti.

Rezignacijos paeina iš varžytinių tarp užsienio tarnybos viršininkų, karjeros vyrų kurie yra taip sakant nugarkaulis Amerikos diplomatinės sistemos, ir palyginamai naujų diplomatinės srityje.

Varžytinė yra tarp tų kurie jau yra žinomi Rusijos rėmėjai arba tiesiog bolševikų pusę palaikantieji, kurie į State Departmentą sukišti komunistų ir pro-Rusų įtaka, kurie tikrina kad Amerikai būtina reikią su Rusija laikyti, net jai nusileidžiant.

Kiti Byrnes patarėjai, vadovaujami Padėjėjo Sekretoriaus Dunn rekomenduoja kad Byrnes stovėtų griežtai visais savo reikalavimais prieš Rusiją ir nedaleistų Rusijai Europoje praplėsti savo įtakos.

●AMERIKOJE valdžia starytyda tris bandomas dirbtuves gaminimui gasolino iš anglies.

to Čarteri, lai žmonija atgauna jam pagarbą dabar, kada reikia atstatyti pasaulio taiką ir ramybę, kada nėra kito geresnio programo, ir kada galima jį pilnai praves- ti, nės jį yra pasirašius net ir Maskva!

Jeį Amerika reikalauja Rusus ištraukti armijas iš Mandžurijos, iš Irano, iš Balkanų, turi būti neaplenkta reikalavimas ištraukti raudonarmiečius ir iš Lietuvos.

GOLGOTA

Melsvėjančioj prieblandoje nykiai baltuoja niekingai apnuogintas kunas žaizduotas, mirtingi šešėliai veide Jojo stoja, agonijos šurpulo lupos užklotos.

Ant marmuro Jojo kaktos didžiadasvės erskėčių vainikas ir kruvinos dėmės. Palaimintos akys! Žvilgsnys jų užgesęs, žvilgsnys kuris gėrį žmonijai nulėmęs.

Klastingai mes gerbiame šį vakarą niaurų Jeruzalės priemiestį Jį nukryžiuotą, tą Meilės Skelbėjo kankinimą žiaurų, tą Dievo Sunaus mirtingą Goltą.

Per tukstančius metų mes žvėrys plėšrieji, nors spindi prieš mus Jojo tobulas vaizdas. Pagieža ir kerštas — stabai mus tikrieji, todėl ir goltas mums skiria Apvaizda.

Kastytis.

MISKO PASAKA

(Kazys Kunca)

Vaikos vėjai po giraitę iš šalių visų. Beržai, garbanas suraitę, glaudžias prie pušų. Šnara eglės žaliakasės... Kalba ažuolai: Kaip krauju vargus numasė — Laisvės sakalai. Kaip basi į žygį ejo ramūs su vadais. Žemę kryžiais nužymėjo — įvairiais vardais. Kaip arimų pinkios rūko... svilo kaminai... Kaip vergovės panciai truko Tėvynei jaunai. Užta vėjai pro giraitę... Kalba ažuolai... Kokį žemei davė krautį Laisvės sakalai.

Amerikai Brangī Pasaulio Vadovybė

Amerikos nauja rolė tarptautinėje vadovybėje, kaip iš Washingtono skelbiama, atsieina šiai šaliai labai brangiai. Ir todėl labai gaila kad turėdama progą pasauliui vadovauti ir taip brangiai už tai mokėdama Amerika nemoka vadovauti ir dirba tik atbulais pirštais. Kas liečiasi nekurių Amerikos politikierių, jie kuogreičiausia norėtų šią šalį nuo vadovybės paliuosuoti ir numoti pasauliui atbula ranka, jeigu tai tik nuo jų priklausytų.

Žinovų įrodymais, Amerikai šis trumpas pokarinis periodas dalyvavimo tarptautinėje politikoje atsieina apie 27 bilijonai dolarių.

Patys karo metai šiai šaliai atsiėjo 300 bilijonų dolarių, ir todėl 27 bilijonai dolarių gal išrodo palyginamai menka suma. Tačiau tai yra daugiau pinigų negu federalė valdžia gavo per visą laikotarpį nuo 1931 iki 1937 metų. Ta suma sudaro daugiau negu buvo visą valstybės skola I Pasaulinio Karo metu.

Virš 15 bilijonų dolarių iš tų pinigų ši šalis turi praleisti pastatymui pasaulio atgal ant kojų, įkurti tautų šeimą ir palaikyti taiką užjuriuose.

Vokietijoje Išeina 90 Laikraščiai

Keturiose Vokietijos okupuotose zonos išėina 90 laikraščių, kaip praneša sąjungininkų kontrolės komisija. Berli- ne leidžiama 13 dienraščių ir eilė žurnalų.

Sovietų zonoje leidžiama 30 laikraščių, kurie yra bolševikų kontroliuojami. Amerikos zonoje eina 29 laikraščiai, Britų zonoje 12, o Prancūzų zonoje 8 laikraščiai.

●TARP laukinių gyventojų rytų centralinėje Afrikoje žmona gali divorsuoti savo vyrą kuris atsisako pagaminti jai aprangalus.

Vyt. Dailius.

PABĖGĖLIO KELIAIS

(Tęsinyas iš pereinio nr.)

SUNKIAI PRISLĖGTA nuotaka išvyko vi- sa mūsų komanda, lydimą kareivių, į naują dar- bovietę. Prie komandos buvo priskirti apie po- ra šimtų karisčių vežimų javams prie mašinos suvežti.

Prasidėjo darbas. Siautė dideli karščiai. Prakaistas ir dulkės graužė akis, veidą ir visą kūną. Darbas buvo sunkus. Maistas vis nege- rėjo, nors daug kartų jau buvo žadėta jį pa- rinti.

Apie saviškių likimą nieko nežinojau. Rusų lėktuvai nedavė ramybės nei dieną, nei naktį, bet mes greitai įpratome atskirti lėk- tuvų motorų užesį nuo kuliamosios duzgimo ir išgirdę lėktuvų užimą, tuojau dingdavome netoli esančiuose apkasuose.

Dienos bėgo labai greitai, o aš vis neprisi- rinkau progos pabėgti.

Vieną dieną, atvykus kulimo komendantu- ros komendantui, atvirai išdėsciau jam savo pa- dėtį ir prašiau paleidžiamas. Pasakiau aiškiai kad vistiek pabėgsiu, jei nebusiu paleistas. Se- nas majoras, labai malonus žmogus, siulė dar padirbėti pusantros savaitės, o paskui žadėjo duoti atitinkamus dokumentus, su kuriais ne- kliudomas galėsiu laisvai įjieskoti šeimos ne tik Lietuvoje bet ir Vokietijoje. Šis jo pasiūlymas man labai patiko, ir aš patikėjau seno kario žo- džiu. Deja, sąlygos kitaip susidėjo.

Po poros savičių atvyko naujas komendan- tas, atkaklus Prusas, kuris nieko ir girdėti nenorėjo apie mano atleidimą. Grauzčiau sau pir- tūs iš nusivylimo. Tą pačią dieną tvirtai nu- sprendžiau prie pirmos pasitaikiusios progos pa- bėgti.

Si proga pasitaikė Rugsėjo 1, penkerių ka- ro metų sukakties dieną. Mes dirbome naujoje vietoje, arčiau fronto, kuris iki to laiko šiame ruože buvo ramus.

SOVIETAI penkerių karo metų sukaktį nu- tarė atitinkamai atžymėti.

Darbą pradėjome, kaip ir kasdien, 6 val. ryto. Kiemas buvo užverstas javų ir šiaudų kūgiais, prisigruvęs pakraustais ir tuščiais ve- žimais. Laukų keeliais riedėjo naujai atvyks- tančių vežimų voros.

9:15 val. pasirodė pirmieji sovietų žvalgy- biniai lėktuvai. Tuojau po jų atsirado ir sun- kiekį ketur-motoriniai bombonešiai, kurie skrido visai žemai, vos kokių 200-300 metrų aukštyje. Darbas sustojo. Sulindom į čia pat esančius ap- kasus, vežimai išsislapstė po medžiais, išsiskir- stė į kitas, kaimynines sodybas.

Neužilgo išgirdom pirmutinius bombų spro- gimus ir lėktuvų pabukų kalenimą. Galingas motorų kriokimas drebino orą.

Su pirmuoju puolimu prasidėjo sistemingas fronto ir užfrontės bombardavimas. Nesimatė nei vieno Vokiečių lėktuvo. Sovietų mašinos at- skrisdavo suderintomis bangomis ir pradėdavo baisy žaidimą. Prie pat mūsų darbovietės buvo ramu. Apsipratę su be pertraukos skrendančiais lėktuvais, įsidrąsinom, ir lėktuvams užskridus virš apkasų, išlysdavom iš bunkerio ir žiūrėda- vom į galingus mirties paukščius.

Man kilo mintis kad dabar geriausias mo- mentas pabėgti, nors kareiviai, lyg ką nujaus- dami, nepaleido mūsų iš akių. Prisikabinau dar du draugus, vietinius gyventojus, kurie gerai pažinojo apietinkes. Kuprinės išsinešėm iš tro- bos į apkasus, aiškindami jog pavojinga jas ten laikyti: bombardavimo atveju gali sudegti pas- kutinis mūsų turtas esantis kuprinėse; kelios poros baltinių. Sargybinius tai nuramino.

KAIP TYČIA, lėktuvai mėtė bombas porą kilometrų toliau nuo mūsų. Kareiviai buvo bu- drūs, nejausdami sau didesnio pavojaus. Iš uki- dalies pristatė mums net pietų ir vakarienės da- vini. Bepietaujant, užgruvo nauja lėktuvų ban- ga, ir bombos pradėjo kristi netoli mūsų. Spru- kome į bunkerius. Girdėjosi zvimbiant skelvel- dros. Lėktuvų ginklai klebėjo virš mūsų galvų. Drebejo žemė, pro bunkerį angas rito si akme- nys ir grumstai, veržėsi dulkės. Praėjo bent koks noras išlysti iš bunkerio ir bandyti bėgti. Kiek apsimus, išlindom iš bunkerio apsidai- rinti, bet tuoj pat turėjome lysti atgal, nes arti- nosi nauja lėktuvų banga. Sargybinių irgi jau nebesimatė. Buvo pats patogiausias momentas sprukti. Lėktuvai buvo dar prieš mus. Kiek- viena sekunda buvo brangi. Arba — arba.

Nieko nelaukdami leidomės visi trys, su- sikuprinę, apkasais Nemuno kryptimi. Kupri-

nes laikėm po savim, ant rankų. Bėgom susi- lenkė, kad ištolo nesimatytų mūsų judėjimo. Su apkasų sistema buvom gerai susipažinę, tat nors ir labai sunkiai, bet bėgom teisinga kryptimi, niekur nepatekdami į šalutinę, aklą liniją.

Virš mūsų griaudė motorai, kaž kur neto- liese krito bombos, o mes vis bėgom. Buvo vie- nintėlė mintis — kuogreičiau tolyn nuo lagerio. Tik kai sutratėjo lėktuvų ginklai, prigulėm pa- žvelgti į kur šaudoma. Mašinos, skutamu skri- dimu, apšaudė vieškelį ir vietoves tarp fronto ir mūsų apkasų linijos. Mums lėktuvai buvo ne- pavojingi. Beliko tik išsimušti iš evakuotos fronto zonos, ir tada galėjom jaustis jau lais- vais. Trumpai atsisukė, skubėjom apkasų zig- zagais pirmyn.

Išlipę iš apkasų, tuojau buvom sulaukyti ka- reivių, kurie pradėjo teirautis iš kur einam ir kur keliaujam. Teko griebtis melo, kuris gerai pavyko. Taip, melu vaduojantis, pasisekė pra- simušti iki civilijų gyventojų apgyventos srities. Neužilgo pasiekėm mano bendrakeleivių gimines. Džiugsmingai buvom priimti ir daug kartų kla- sinėjami apie gyvenimą lageryje, apie pabėgi- mą, ir tt.

NUO BĖGIMO ir pergyventų įspudžių jau- čiaus stipriai nuvargęs, bet užmigti negalėjau. Įvairios mintys apie savuosius ir jų likimą ne- leido sumerkti akių. Gulėjau įsikęsė minkšta- me, kvapiame šiene. Pro lentinių sienų plyšius veržėsi pilnaties spinduliai, maišydami su gai- sry pasvaidėm ir įvairiaspalvių fronto rakiety šviesa. Kaž kur duzgė pavieniai lėktuvai, šiau- rėje dusliai dundėjo. Vakaruose, Tilžės krypti- mi, žaidė milžiniški liepsnų fejerverkai. Ten krito iš tamsaus nakties dangaus bombų kruša.

Trumpai pergalvojęs visus įvykius ir susi- dariusią padėtį, tvirtai nusprendžiau pradėti se- kantį rytą saviškių įjieskojimą.

Rytas prašvito apsiplaukęs, rukanas. Tar- pais lynojo. Papyrusčių, padėkojau gerie- siems šeimnininkams, atsisveikinau draugus ir iš- keliauau Rytprusių link. Kelionės tikslas buvo labai aiškus ir paprastas — įjieskoti šeimos.

Pats tikslas atsiekimas betgi nebuvo toks paprastas. Reikėjo eiti beveik iš kiemo į kie- mą, teirautis apie pabėgėlius. Kartą reikėjo bu- ti labai atsargiam, saugojantis lauko žandarme- rijos, kurios buvo visur pilna. Zandarai mai- šydavosi raiti, pėksti, dviračiais ir motorciklais važiuoti. Palengva variausi iš kiemo į kiemą, iš sodybos į sodybą. Niekas manųjų nematė, nieko apie juos nežinojo.

Neskaičiau išvaikščiotų kilometrų, tik vėly vakarą, išsėdamasis ukininko daržinėje, jutau kaip tirpo mano kojos, lyg būtų buvę į jas pri- pulta karšto švino. Stiprus nuovargis merkė mano akis, nors plačiu vieškeliu dundėjo riedan- tys pabuklai, girdždėjo tankų vikšrai, užė mo- torai, skambėjo komandos, keldami didžiulį truksmą. Kariuomenės daliniai judėjo į rytus ir vakarus. Artimo fronto nuotaka be pertrau- kos lydėjo kiekviename žingsnyje.

SEKANTĮ RYTĄ slinkau vės arčiau Vokie- tijos sienos. Kariuomenės ir rudmarškinii ma- tėsi vis daugiau. Reikėjo būti labai budriam. Civilijų vyrų beveik nesimatė — visi tunojo išsi- slapstę, bijodami patekti į tvirtinimų darbų la- gerius.

Priėjau netoli Sudargo. Žmonių pataria- mas, toliau nebėjau, kad vėl neįkliučiau. Iki šios vietos neužtikau jokių savo šeimos pėdsakų, to- del rengiausi grįžti pačia panemune atgal. Vė- liau tik paaiškėjo kad motina su sesute ir visa mano draugo šeima gyveno tuo metu prie Su- dargo. Taigi, man tereikėjo pajėti porą kilo- metrų ir bučiau visus suradęs. Deja...

Rugsėjo 5 d. atsiradau vėl prie pat fronto zonos. Mano įjieskojimas liko be pasekmių. Bu- vo kalbama kad pabėgėlius kartu su Suvalkijos gyventojais perkelia į Žemaitiją. Ruošiausi ir aš savo įjieskojimą tęsti Žemaitijoje.

(Bus daugiau)

●BOLIVIOJE, pietų Amerikoje, įrengtas Rio Chane projektas, kuris tikima duos 30,000,- 000 svarų cukraus 1947 metais. Chane upės slė- nis paruoštas cukraus auginimui.

LAISVOJI LIetuva

Patriotinis Pietų Amerikos Lietuvių kovos, visuomenės, meno ir mokslo žurnalas. Norintieji žinoti kaip Lietuviai gyvena Pietų Amerikoje ir kaip kovoja už Lietuvos Nepri- klausomybę, skaitykit "Laisvąją Lietuvą". Metams tik \$2.00.

"LAISVOJI LIetuva"

Calle Rio de Janeiro 4001. Cerro. Montevideo, Uruguay.

Pakeliui į Mirtį (Vokiečių kalėjimuose)

Rašo
Balys Gaidžiūnas

(Tęsinys iš pereinio nr.)

9. Įsako pasiruosti

Tardymas buvo baigtas. Mane išvedė dar kartą į tardytojo kambarį. Perskaitė surašytą protokolą ir paklausė ko aš noriu prašyti paskutiniame žodyje, sunkiai išdavęs valstybę.

— Ponas tardytojau, — atsakiau, — nesu ne tik išdavęs savo valstybės, bet ir jai savo darbu nepakenkęs. Aš esu Lietuvos ir Lietuvos pilietis. Todėl taip klausimą statant aš negaliu nieko prašyti.

Tardytojas klausimą pakeitė: Ką aš galiu prašyti veikęs prieš okupacinę valdžią.

Emiau kartoti Lietuvos daug atvejų kartotus formalumus: tegul tikta Lietuvos bus gražintos pažeistos valstybinės teisės, tegul tik Lietuvos bus leista savarankiškai tvarkytis, mes nei vienai kariaujančiai pusei nieku nepakenksim. Mes norime nuolat likti nuo didžiųjų susikirtimų, mes norime taikos, ramybės, mes norime gyventi savo tautai ir visų gerbuviai. Bet jei iš mūsų nori išrauti Lietuvos galvą, mes pažeminti, mes gi negalim būti abejingi. Mums rupi mūsų ir mūsų vaikų ateitis. Todėl į visą šį mūsų darbą, kurį jūs čia didžiausiu prasikaltimu laikot, prašau težiūrėti kaip į norą gyventi ir gyvius išlikti.

Kadangi dėl suimtojo paskutinio žodžio nesiginčijama, tardytojas be jokios pastabos protokolavo. Liepė dar kartą perskaityti ir pasirašyti. Pasirašiau.

— Ar nereiktų šiam ponui kaip ir kitiems prideramai atsikaityti? — paklausė tardytojo vertėjo pareigas ėjęs Lietuvos kankintojas Heldke.

— Reiktų, bet dabar ves į celę. At eis visiems laikas.

Mane išvedė. Tik užrakino celės duris, kaip vėl išgirdau koridoriuje pažįstamą kosulį. Iš laisvės į koridorių įvedė prof. T. Tai naujas mūsų bylos suimtas. Senukas ėjo pasiramšiuodamas lazdele ir dairėsi. Buvo griaudu žiūrėti į tą daug gyvenimo mačiusį, ir dėl Lietuvos dirbusį, žmogų šiame pelėsiame dvokiančiame ruse. Su nauju suimtuojų vėl atėjo nauji rūpesčiai. Ar galėsim pranešti kokia linkme nuėjo tardymas, ar sužinosim kaip einasi laisvėje?

Prof. T. tebuvo tik kelias paras. Vieną rytą jam liepė susidėti daiktus ir eiti. Kur, ar į kitas celės ar į laisvę? Mums buvo didžiulis galvosukas. Bet tada nieko nežinojo nei pats profesorius. Išėjo vėl dairdamasis ir kosėdamas, mums tik pranešė apie Vietinės Rinktinės štabo suėmimą, apie susirėmimus su mūsų kareiviais ir naujus vežimus į Vokietiją.

Buvo jau Birželio pradžia. Celėse atšilo, bet su šiluma pasunkėjo ir rusio dvokias kvapas. Ventilatoriaus neveikė, o oro buvo mažas. Išėjus į vyrų kambarį nesinorėdavo gylėti atgal. Ten oras buvo daug geresnis negu mūsų celėse. Atrodė kad jau niekur kitur ir nebėra geresnio oro. Prašydavom nors kelioms minutėms pasivaikščioti. Trumpas ir griežtas atsakymas: ne. Ir kam dar mums sudaryti bent kokias geresnes sąlygas, kada mums dažniais atvejais primindavo kad mūsų likimas išspręstas ir mums dar leista eiti pakeliui į mirtį.

Bet, šalia žiauraus likimo, atsiradavo ir geresnių trupinukų. Pasitaikydavo geresnis prižiūrėtojas. Gaudavai laikraštį, kartais pasikeisdavai viena-kita žinute, pranešimais apie karą. O tas mums labiausia rūpėjo. Niekas kitas mums jau išgelbėti negalėjo. Tik Vokiečiams nepalankiai einas karas mums galėjo atnešti laisvę. Kiekvieną smulkmeną mes perversindavome ir stengdavomės geresnių vilčių susikurti. Gautą laikraštį skaitydavome nuo užvardinimo iki paskutinio skelbimo eilutės.

Vieną dieną pasklido gandas kad sąjungininkai išsikėlė Atlanto pakrastyje. Ar tikrai ir kur išsikėlė? Ar pasiseks įsivertinti ir sulaužyti Vokiečių užtvartą? Mes nerimom. Iš celės į celę ėjo pranešimai. Išėjus sargybos viršininkui šūkavom ar neturi kas tikresnių žinių. Sargybiniai pranešė kad tikrai vyksta mušis dėl išsikėlimo. Daugiau jie nieko pasakyti negali, ir bendrai, jiems apie tai kalbėti uždrausta. Ši žinia mums atgaivinimą nesė, ši žinia mums galėjo grąžinti atgal į gyvenimą.

Birželio 7 d. mums išsukė į koridorių ir žymėjosi kažin kokius ženklus ties mūsų pavardėm. Vėliau išvedė į ketvirtą aukštą. Mes atsidurėm gydymo kambarįje.

Tai buvo patikrinimas ar mes neturim utėlių. Supratom kad tai patikrinimas prieš kelionę. Patikrinimas buvo tik formalumams atlikti. Utėlių jau didžioji suimtujų dalis tikrai turėjo, bet nei pas vieną neva nerado. Gražino į celės ir liepė pasiruosti. Visus turimus daiktus, išskiriant kiek esi užsilvėjęs, reikia surišti ir užrašyti artimųjų adresą. Pradžioje buvo pasakę kad gautą iš laisvės maistą galėsim pasiimti, vėliau tai atšaukė. Pasiimti nieko negalima. Vėl ėmėm spėlioti, vėl ėjo žinios iš celės į celę. Visi jaudinomės, visi matėm, kad tuoj reikės iškelti. Bet kur ir ką ten rasim? Į kokią stovyklą mus nuves ir kiek mums bus paskirta gyventi? Ar tuoj su mumis bus atsiskaityta, ar dar leis kankinimuose maudytis? O gal išves ir paleis palikę nuolatiniame policijos prižiūrėje? Kai kas galvojom kad niekur toli neišves, o pakliūsim į Pravienskių prievartojamųjų darbų stovyklą. Ten vis kaip nors versimės, gal susiršim su laisvėje esančiais, gausim paramos. Perkratėm visus galimus ir norėjom patys sau susirasti geresnę išeitį.

Vakare pranešė kad išvažiuosim anksti rytą. Sargybos viršininkas buvo užimtas ir lakstė su popieriais, o pasitaikęs neblogas sargybinis leido palengva šneketis. Koridorių visticiek skambėjo nuo statomųjų ir kartojamųjų klausimų, samprotavimų. Nei kur nei kuomet veš sargybinis negalėjo pasakyti. Aiškinosi kad jam nepasakė, kad jei jis tik žinotų viską papasakotų. Jam patsiam karas ir visos šios velniavos iki kaulo įgrisusios. Jis augo ir gyveno Lietuvoje, vėliau repatrijo į Vokietiją. Karui su Rusija per Lietuvos praejus, gražino atgal. Jis norįs su Lietuviais gerai sugyventi, jis turįs gerų draugų, jis norįs ir toliau Lietuvoje gyventi, dirbti žemę. Pasiūliau jam turėtą cigaretę ir išsišnekejom. Paprašiau apie mane pranešti kai nuvažiuos į Vilkaviškį. Jis pats kilęs iš Pilviškių. Prižadėjo viską padaryti ir guodė kad išliktume sveiki kol pasibaigs šis milijoninės aukas reikalaujantis karas.

Atėjo naktis. Miegas neėmė. Iš celės į celę vis ėjo klausimai ir atsakymai. Gulėjau akis įbedęs į lubas ir galvoju apie prabėgusius metus. Vaikystė gražioje tėviškėje, maži rūpesteliai, seserys ir broliai. Vėliau gimnazija, mokslas, trankymasis iš vietos į vietą namie ir svetur. Visa bėgo pro akis išgyventose filmoje. O kas toliau? Ar beapsieks išieiti į laisvę, ar besutiksiu tuos kuriems gyventi ir dirbti žadėjau, ar bėpamatsiu kada tėviškės pastogę, kur kiekvienoje pėdoje tiek daug praeities džiaugsmo ir mažų rūpesčių?

10. Mums išveža

Prieš rytą užmigau. Bet tai buvo trumpas, neramus miegas. Greit pažadino sargybinių triukšmas. Iš celių prašė išleidiant į vyrų kambarį. Sargybiniai neleidžia, liepia palaukti kol ateis vyresni. Staiga išgirstam: Visiems pasiimti turimus daiktus, iš celės išėjus į koridorių pasiimti dokumentus, pinigines, laikrodžius. Išėjau į koridorių. Sargybinis prie sargybinių. Visi su automatiniais pistoletais, kiekvienas rėkia skubėti, nesidairyti. Keisčiausi gatvėje taip pat pilna sargybinių. Mus suvaro į autobusą.

Ankstytas Birželio 8 dienos rytas. Laikrodis rodo 4:05 valandos. Nuo šviežio oro svaigsta galva. 24 paras dvokiančiame ruseje plaučiai negavo nei tyresnio oro nei akys natūralios saulės šviesos. Dienos ir naktys ėjo mažytės elektros lempučių spinksejime. Susėdę dairomės vienas į kitą ir sveikinamės. Visi išbalę, visi jau ne tie kuriuos susitikdavom laisvėje. Visi rausiasi po savo pinigines, tikrina turėtus dokumentus. Mano piniginė, greta nereikšmingų dokumentų, 129 RM, ir keli fe-nigiai. Kur dar buvę 1500 RM? Jų dingimui pateisinti jokio raštelio. Žiuriu į kitus ir jie rodo kad su jų pinigais panašiai pasielgta.

Į mašiną įlipa mus lydinti sargybinių viršininkas ir praneša:

— Niekas be leidimo neturi teisės dairytis ar atsikelti iš sėdimos vietos. Į kiekvieną išėjusį bus paleista serija šuvių.

Mums uždraudžia dairytis ir kalbėtis. Užvesta mašina įkriai urzgia ir urzgia. Pagaliau pasijudina. Prie gestapo namų lieka burys sargybinių. Ju tarpe stovi visiems suimtiesiems gerai pažįstamas Kybartų Vokietukas Šveiceris. Ankščiau būves padauža, dabar gestapo karininkas ir pilnateisis savibaliautojas. Jo galybė neišmatuojama. Jis gali elgtis kaip nori su Lietuvos žmonėmis, kaip su pakelyje rastais, be savininko daiktais. Musų autobu-

NE VIEN TIKTAI DUONA ŽMOGUS GYVAS

NEI VIENAS Lietuvos nelaimingas pabėgėlis, gavęs iš Amerikiečių savo giminių ar iš komiteto rubų ar maisto nerašo tokių širdį veriančių gražių padėkos laišku kaip tie kurie gauna dvasinio maisto — kaip tie kurie gauna paskaityti Dirvą!

Jau iš senų amžių yra pasakyta kad "Ne vien tik duona žmogus gyvas". Dvasinis maistas yra lygiai taip reikalingas kaip ir kuniškas.

Ir dvasinio maisto — skaitymo — atžvilgiu nekurie yra kaip sena Lietuvos patarlė sako: "SOTUS ALKANO NENUMANO". Ne visi tie kurie pavalgę ir apsirengę užjaučia alkanam ir suplyšusiam ir visai nesirupina aukoti pabėgėliams maisto ir rubų.

Ne visi kurie gali taip pigiai įsigyti laikraštį — tik už \$2 visam metui — pagalvoja apie kitą, kuriam galėtų padovanoti laikraštį—dvasinį maistą, kurio ir kitiems taip labai reikia. Nebukit tais nenumančiais kito žmogaus, savo giminių, ar draugo.

DIRVA patiks ir jūsų giminei pabėgime, ir jūsų giminių arba draugams čia Amerikoje.

Mes siųsim tris Dirvas į pabėgėlių stovyklas už jūsų dovaną \$5. Prisidėkit su savo parama.

SKAITYKIT Dirvą nepertraukiamai — atnaujinkit savo prenumeratas tie kurių baigiasi.

(Idėkit į laišką \$2.00 ir įrašę pilną savo adresą, siųskit)

DIRVA

6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

se 22 kaliniai, vienuolika iki dantų ginkluotų sargybinių, viena moteris — sargybinių žmona ir 5 metų vaikas. Moteris vaiką kalbina Vokiškai, o vaikas motiną ir tėvą — sargybinių, Lietuviškai. Pasirodo tai Klaipėdiečių šeima. Vyras Trakys, kilęs iš Lietuvos šeimos. Žmona taip pat Lietuvaitė. Bet vėjams kitaip paputus, jie konjunktūriniai Vokiečiai. Negana kad patys save sužalojo, bet žaloja ir jauną Lietuvos vaiko sielą. Palydovų tarpe ir antras panašus sargybinis Kačinskas. Prieš aštuoniolika metų mes buvom vienos Kėdainių gimnazijos klasės mokiniai. Šiandien jis su automatinio pistoliu drauge su kitais gestapininkais, vežioja Lietuvius į ištremimą.

Ar jis beturi Lietuvišką savigarbą, apie kurią tada taip vaizdžiai kalbėjo gimnazijos mokytojai? Ar tai ne nuotrūpa iš mūsų tautinio kamieno? Tai žmonės bevaliai, gyvenimo sulaužyti vergai. Juos vėjai neša dažnai jiems patiems nežinoma srove. Jie sakomi gali pasiimti ginklą į rankas ir šaudyti į savo brolius. Tik smagu kad tokių vergų mūsų tautoje labai ne daug atsirado. Ir tos visos nuotrūpos suėjo į pasibjaurėjimo namus — Gestapą.

Autobusas rieda Kauno gatvėmis ir pasuka į Marijampolės plentą. Mums aiškėja kad veža į Vokietiją. Tik kur — į kalėjimą ar koncentracijos stovyklą? Vienas kitas nepakreipdamas galvų, šnibždamas savus samprotavimus. Prižiūrėtojai, išgirdę bent kokį kalbos garsą, mus draudžia ir grąšina. Dairomės į prabėgančius laukus. Rugiai jau plaukia, sodybose pradeda rukti kaminiai. Moterys gryžta iš laukų su kibrais šviežio pieno. Plente nei gyvos dvasios. Tai Dievo Kuno šventės ankstyvas rytas. Šiandien iš visų bažnyčių išeis iškilmingos procesijos ir garbins Didįjį Pasaulio Kurėją. Ir mes likimo bloškiami, savotiškoje procesijoje keliamam iš savo gimto krašto. Mus išlydi kaip baisius žmogžudžius ir paženklinytus prasikaltėlius. Išlydi žiaurioje procesijoje į mirtį.

Netoli Marijampolės autobusas pradeda gestį ir stoviniuoti. Po eilės mažų remontų pasiekiam Marijampolę ir musų nusteibimui nepasukam į Vilkaviškio—Eitkunų plentą, o drožiam tolyn, link Suvalkų Kalvarijos. Musų spėliojimai vėl keičiasi. Bet tai tik mažas posukis iš kelio. Gestapininkai turi aplankyti savo poskyrį Marijampolėje. Ten, įteikia laku antspauduotus dokumentus, apsisuka ir mes jau

riedam link Vilkaviškio. Plente pasirodo ir pirmieji ukininkų vežimai. Vieni iš jų traukia toliau, o gal į atlaidus ir pas gimines, o daugiausia su pieno bidonais ir pienines. Seku visus pravažiuojančius. Čia kiekvieno atveju galiu pamatyti pažįstamus ukininkus. Važiuojam šimtus kartų matytomis vietomis. Čia agronomaudamas esu lankęsis beveik pas kiekvieną ukininką. Nuo čia taip netoli dabar dideliuose rūpesčiuose dienas leidžia mano žmona ir vaikai. Čia pat ir dar dviejų suimtujų tėviškės. Ir autobusas kaip papirktas, pravažiavęs prie kelių vedančių į jų tėviškes sustoja. Soferis vėl taiso, o jie, pilnomis ašarų akimis, atsisveikina su takais ir takeliais.

Ivažiuojam į Vilkaviškį. Mašina taip pat sugenda. Mes stovim lygiai prieš kelią ir mano namus. Tik keturi kilometrai. Žinau, dabar keliiasi vaikai iš miego ir mama juos rengia naujai dienai. Žinau ir tai kad mama drauge su sunum kalba mažytį poterėlį, kad suimtam tėtei būtų gerai ir sveikas grįžtų namo. Nežino jie kad jų tėtis, baisyos sargybos lydimas, pravažiuoja čia pat ir tolsta nuo jų tolyn ir tolyn. Ties Paežerių dvaru mašina vėl sustoja. Ji reikalinga didesnio remonto.

Mus po vieną išleidią iš mašinos ir vėl greit grąžina atgal. Mes stovime prieš pat gerai pažįstamo ukininko sodybą. Čia taip viskas pažįstama. Nuo plento už 300 metrų miškelis, o už miško netoli ir mano namai. Išėjau ir aš iš autobuso. Mintis bėgti mane nuolat nepaleidžia, bet šalia manęs su automatiniais ginklais stovi du sargybiniai. Gryžtu atgal į mašiną, ji padeda ir mes bematant paliekam Kybartus. Visų akyse ašaros. Vyrai kurie gestapininkų buvo mušami, spardomi, elektriniais prosais deginami ir kabinami ant sienų, išlaikę paslaptį, neišdavę ir neverkė kankinami, dabar šluosto ašaras. Taip, mes paliekam savo kraštą, savuosius ir tik taip tegalim atsisveikinti. Pašėlusiai graudu, bet nei patys sau nei kitiems jau nieku negalime padėti. Mašina sustoja prie pasienio punkto. Maži formalumai ir mes Rytprusiuose.

(Bus daugiau)

TRUPINIAI

AMERIKOS valdžios ekonominškas planas ir programos taip liko suveltas ir supainiotas dabartiniais unių diktatoriskais reikalavimais ir streikais kad nesiranda tokių ekonomistų kurie galėtų tai atnaujinti ir vėl sugrąžinti šalį į normalų gyvenimą.

GENERAL Motors, plieno ir kiti streikai, dabar anglies ir galiaus grąsiantis geležinkelio streikas tikrai viską į purvą sumynė. Darbininkas, kuris tik iš savo sunkaus darbo ir puslėtom rankom daro pragyvenimą, nieko nelaimėjo. Tas paprastas darbo žiurkė kaip buvo vergas taip ir dabar pasiliko. Šiuo momentu tik gyvena iš sutaupyto karo metu centų, nes darbai užsidarinėja ir tūkstančiai yra paliuosuojami iš darbų kasdien dėl plintančių streikų ir unių viršininkų diktatoriškų reikalavimų, ne tiek darbininko naudai kiek savo pačių galybės sustiprinimui.

Jei Kongresas leis ir toliau tokiam Lewis ir kitiems ragus auginti tai galima laukti tik blogų pasekmių, nes tokie šalies ekonominio gyvenimo griovikai tik paruošia dirvą komunizmui.

ŠIA VASARĄ bus keletos mūsų organizacijų, fraternalių ir kitokių, seimai. Labai abejoju ar organizacijų viršininkai ir patys nariai įdomauja savo organizacijų ateitimi.

Mūsų fraternalių organizacijų nariai, du trečdaliai susideda iš virš 45 metų amžiaus, o tik vienas trečdalis šiek-tiek jaunesnių, bet tikrų jaunųjų narių visai mažai.

Tik neseniai kalbėjome kad mūsų jaunosios įiegos turės palaikyti mūsų Lietuviškas įstaigas ir mūsų kultūrinį judėjimą. Bet gaila kad jaunimo tiek mažai dedasi į Lietuvišką veikimą — tokia saujelė negalės palaikyti tų įstaigų gyvybę ateityje. Taigi, man rodo kad ateitis nėra tokia žadanti ir šviesi.

MUSŲ demokratiška valdžia susitarus su imperialistiška Britanija, pardavė Pabaltijo ir Balkanų valstybes besociam budeliui Stalinui. Stalinui to dar neužtenka, ir tie du pardavikai dabar mato savo klaidą ir sukilusią žmonių neapikantą prieš tai.

Lauksime ir žiūrėsime ar tie du galės atitaisyti klaidas ir duoti visiems laisvę, kurią prižadėjo ir be kurios nebus sukurta tikra pasaulio tauta.

Saulės Brolis.

KAS platina Dirvą — tas platina apvėitą.

IMMEDIATE APPRAISAL AND QUICK ACTION ON FIRST MORTGAGE LOANS

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jums namai arba randaai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, del apkainavimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS

609-12 Society for Savings Bld. Telef.: Main 1773.

PAJIEŠKOJIMAI

Jieškomieji ar apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

arba

Consulate of Lithuania
30 N. LaSalle Street
Chicago 2, Ill.

N. Y. Konsulate:

Aleksos, Pijaus, kunigo, iš Pa-
rausio k., Vilkaviškio ap.,
pajieškomi dėdės, pusbroliai
ir pusseserės.

Antanavičiai, spėjamai kilę iš
sūnų, Vilkaviškio ap., gyv.
New York.

Augilius - Augėvičius, Feliksas,
iš Gintalo k., Varnių val.

Barbauskienė (ar Borovskienė)
Daugvilaitė, Zofija, ištekejusi
už Antano Barausko, ar

Borovskio, abu iš Lietuvos.

Bartušius, Juozas, gyv. Phil.
Pa.

Bartkus, kilęs iš Panemunės,
Šakių ap., gyv. Chicago.

Bridžiaus, Antano, kilusio iš
Mariampolės ap., Seima.

Bučas (Buch), Jonas, gyv. Hart-
ford, Conn.

Burnius, gyvena Chicago.

Charnecky, Wladislaw, gyvenė
Manila, Philippine Islands.

Čiurlionis, Juozas, sunus Igno,
iš Leipalingio, Seinų ap., spē-
jami gyv. Chicago.

Čičienė - Čiraitė, Kristina, iš
Merkinės, ir jos vyras Čizas,
Julius, gyv. Chicago ar Bos-
ton.

Dikšienė, Ieva.

Grigaitis, Juozas, gyv. Boston.

Grinytė, Anelė, ištekejusi, bet
vyras pavarde nežinoma, išva-
žiavusi iš Leliūnų, Pagirio
val., gyvenusi Brooklyn ar
Chicago.

Gudas, Juozas, kil. iš Barysų
k., Linkuvos val., šiaulių ap.

Jancienė-Adomonytė, Veronika,
iš Ramakonių k., Anykščių
val., ir jos vyras Frank Jan-
čys, gyv. Phil., Pa.

Jankewitz, Cecilie, iš Žagarės
gyv. New York.

Jankowska-Kryger, Helena, jos
vyras Jankowski, Kasimir, ir
jų sūnus Romuald, gyvenė
Bethlehem, Elizabeth, ir New
York (Brooklyn).

Janus (Jauskevičius), Edvardo,
našlė ir duktė Clara bei
sūnus Alfonsas ir Petras,
gyv. Daleville, Dorseyville, ar
panašiu pavadinimu mieste,
Pennsylvania val.

Jenčauskis, ar Janciuskas, Jo-
nas, gyv. New York.

Jocienė-Norbutaitė, Marė, gyv.
New York.

Jonaitis, Antanas, iš Nurusai-
čių k., Stačiūnų val., šiaulių
ap., gyv. New York.

Jonušienė, gyv. Baltimore, Ka-
zio Jonušo našlė, ir vaikai.

Jonušys, Jonas, sunus Danie-
liaus, iš Skapiškio val.

Juodeika, Teofilus, sun. Ado-
mo, gyv. Phil., Pa.

Juozapaitytė, Marytė augusi Ar-
monačiuose, šiaulių ap.,
prieš ištekdama gyvenusi
Brooklyn, N. Y.

Kiaurakis, Zenonas, gyv. Tel-
šiuose ar apskrity, dabar J.
A. V.

Kiaurakytė, Ursulė, gyv. Tel-
šiuose ar apskrity, dabar J.
A. V.

Krakauskas, Vincas, iš Mocka-
vos.

Kurtų šeima, iš Kauno, gyv.
Daleville, Dorseyville, ar pa-
našiu pavadinimu mieste,
Pennsylvania val.

Kvajauskas, Juozas.

Lanauskienė, Elzbieta, gyv. De-
troit, Mich.

Lapinskaitė, Adelė.

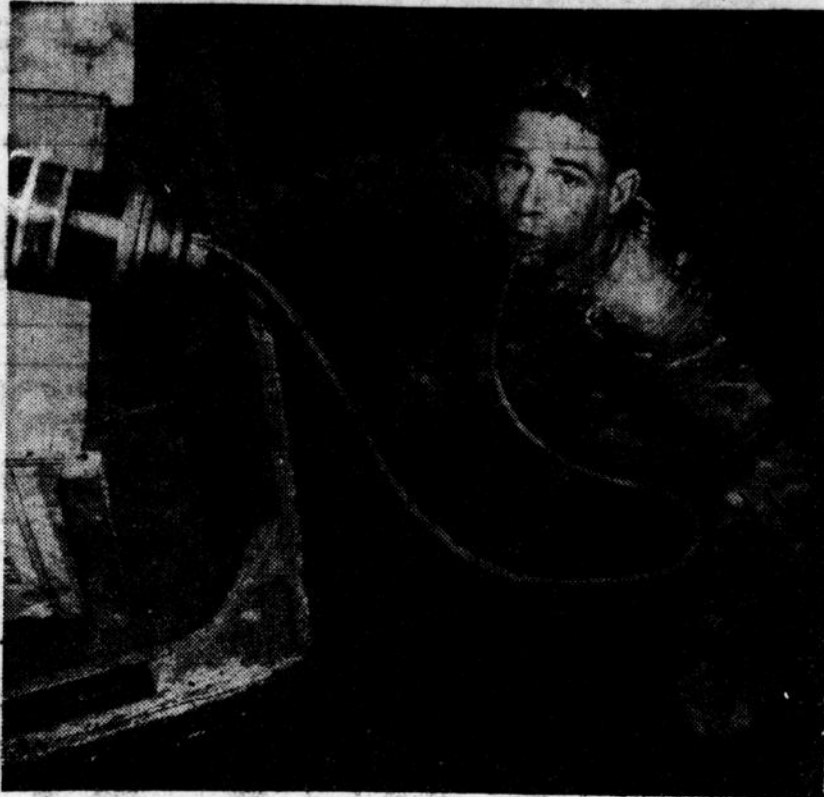
Lapinskienė - Dauksaitė, duktė
Simono, iš Alytaus.

Leinart, Fritz, iš Gelgaudiškio
val., gyv. New Haven, Conn.

Libimirtsas, Jurgis, sunus Juo-
zo, išvykęs Amerikon iš Pa-
kruostėlių, Survilijškio val.

Maksvytis, iš Salantų, Kretin-
gos ap.

Plaukikas Užkandžiauja Plaukimo Metu

Jimmy Slyter, 19 metų, parodoma priima maistą iš ther-
mos bonkos greta plaukiančioje valtyje laike plaukimo me-
tų iš Los Angeles į Catalina salą, 22 mylių tolimo. Šis ka-
ro laivyno veteranas buvo priverstas savo bandymą nutraukti
nedaplauskus 5 mylias. Manoma kad jis užsigavo galvą į val-
tį ir turėjo būti ištrauktas iš vandens nualpęs.

Mamkienė-Rastutaitė, Anelė, gi-
musi Sylių k., Naumiesčio val.

Tauragės ap.

Matukienė, Mirta.

Matusevičius, Damazas, iš Jo-
navos, gyv. New York.

Mickienė - Petkaitė, Apolonia,
duktė Juozapo.

Mikuta, Jonas, gyv. Telšiuose

ar apskrity, dabar J. A. V.

Mikutaitė, Marija, gyv. Telšiuo-
se ar apskrity, dabar J. A. V.

Nagrockis, Antanas, gyv. N. Y.

Palenčius, Pranas, Ozkaro Pa-
pendiko brolis, gyv. Chicago.

Paulauskienė, Julia, gyvenusi
Brockton.

Petrauskas, Jonas, iš Jakėnų
k., Salako val., Zarasų ap.,
ir jo vaikai.

Petrusewicz, Adam, gyv. Phil.,
Pa., Richmond St.

Pipynė, Juozas, gyv. Phil., Pa.

Pliuskys, Antanas, gyv. Telšiuo-
se ar apskrity, dabar J. A. V.

Poškaitė, Julija, gyv. Pitts-
burgh, Pa.

Prošogalavičienė (ar panašiai)
Laurinavičaitė, iš Raudondva-
rio val., Kauno ap., gyv.
Trenton.

Puodžiūnas, Jurgis, gyv. New
York.

Pupsaitė, Barbė, gyv. New York.

Railai, Antanas ir Kazys, su-
nūs Railienės-Puzinaitės, kilu-
sius iš Vabalninko, gyvena
Chicago.

Riebzda, Pranas.

Reil, Gastavas, iš Kidulių val.,
gyv. New Haven, Conn.

Reinert, Augustas.

Reklaitis, Gustavas, iš Jurbar-
ko, gyv. New Haven, Conn.

Rimkevičius, Juozas, gyv. Hart-
ford, Conn.

Rumbučiai, iš Vėžaičių, kurių
dalis gyv. Brooklyn, N. Y.

Sabalaiuskas, Petras, Lietuvo-
je gyv. Sutkuose, Šakių ap.

Saldukas, Vincas, gyv. Boston.

Skinkiai, iš Šunskų, Vilkaviš-
kio ap.

Stancikas, Juozas, gyv. New
York.

Stankevičius, Antanas, iš Kupi-
škio.

Statkus, Aleksas, gyvenęs New
York

Šimkus, Dženas (John)?, su-
nus Vinco, gimes Amerikoje
bet buvęs Lietuvoje.

Šiurkaitė, kilusi iš Joniškio.

Šiurkus, kilęs iš Joniškio.

Sopilo, Stasys, gyv. Brooklyn.

Sūlmienė - Matuzaitė, Veronika,
gimusi Mickunose, šiaulių
ap.

Šviesa, Juozapas, iš Radviliškio,
gyv. Baltimorėje ir Chicago.

Tamulaičiai, Bronius, Juozas ir
Vincas, iš Pažiegzdrių, Šakių
ap.

Tiškevičienė, Antanina, gyv.
New York.

Trepkienė - Zumaraitė, Elena,
gyv. Molinėje.

Venckienė - Zumaraitė, Emili-
ja, gyv. Moline.

Vilkaitis, iš Mergbudžio, Šakių
ap., ar jo dukterys.

Višniauskas, Andrius, iš Kirs-
neškes k., Pilviškių val.,
Vilkaviškio ap.

Wilowsky, Jadvyga, iš Uogi-
nių k., Biržų ap., ir Wilows-
ki, Peter, gyv. Bronx, N. Y.

Zablickienė, Ona, iš Narto k.,
Mariampolės ap.

Waterbury, Conn.

CENZURA TARYBOJE

Gegužės 12, įvyko vietinės
Tarybos skyriaus susirinkimas.
Pirmininkas Aleksis permetęs
akim kad dalyvauja vos apie
desėtkas atstovų, pradėjo su-
sirinkimą. Po protokolo ir lai-
škų, Thomas Matas išsitraukė
iš kišenius Chicagos N-nas ir
padavė pirmininkui, kuris per-
davė užrašų raštininkei ir pa-
liepė, "Skaityk Waterburio ži-
nias". Poniai Zailskienėi tas
žinas perskaičius, vienas iš de-
legatų paklausė: "Koks tai yra
laikraštis?" Pirmininkas atsa-
kė, "N-nos". Šis delegatas pa-
mąstęs kiek laiko sako: "Vyrai
ir moterys, ar tai mums katali-
kams gražu kokio socialisto
pamąstom mazgotis?"

Pirmininkas tai išgirdęs pa-
stiro, davė kumščiu į stalą ir
suriko tam delegatui, "Sėsk,
tau balso daugiau čia nėra".

Jo kamarotas T. Matas nie-
ko nelaikęs sušuko kad tą de-
legatą išmesti iš salės laukan,
atiduoti jam mandatą, tegul ei-
na "po velniais" pas Dr. Colney
ir pas jo misijonierius. Štai
kokius Waterburio kolonija tu-
ri inteligentus.

Po kiek laiko jų nešvarių
burnojimų, teko patirti kad tai
nebuvo Grigaičio tos "pama-
zos" gamintos, bet Aleksio ir
Mato po komiteto vardu. Jie
taip išauklėti, jei kas nepatin-
ka išbjaurioja, spaudoje ir su-
sirinkimuose, jeigu to negana
tai mandatą kėsinaisi grąžinti
ir iš Tarybos išbraukti. Jie
mano kad jie yra visa Taryba.

Per du metus Dr. P. Vileišis
buvo Tarybos pirmininku, jis
su visais apsiėjo kaip su bro-
liais, ir nebuvo jokių skandalų
nei reikalų niekam mandatų
grąžinti.

Vyrai, kam reikauti ir grą-
žinti iš Tarybos išvaryti? jau
ir dabar niekas nesilanko į ju-
sų vedamus susirinkimus, iš-
skiriant kelias bobelkas.

Aleksis pasigyrė buvęs jį
"draugijų susirinkimuose ir
šiap nuo asmenų surinko \$300
ir ypatiskai įteikė kongresui"
(Chicagoje). Gerai dalijti sve-
timas šimtinės. Bet kur Alek-
sio šimtinės? Ir be to geras
atlikęs kitus darbus trumpa-
me Tarybos gyvavime, už ką
net pirmininku išrinktas.

Štai jo pasidarbavimai: per
ištiesą metų neatsilankė nei į
vieną Tarybos susirinkimą nei
į parengimą, Tarybos skyrius
buvo jam svetimas.

Tikrumoje štai kaip Aleksis
tapo pirmininku: laike nomi-
nacijų į Tarybos pirmininkus
Dr. P. Vileišis gavo 27 balsus,
Aleksis 9 (tų kuriuos jis pats
atsivedė). Dr. Vileišis ir kiti
atsisakė pirmininko vietą už-
imti, taip Aleksis turėjo progą
likti Tarybos pirmininku. Kam
dar tuščiai girtis spaudoje?

Jo pasidarbavimas — įvedė
Taryboje cenzūrą. Pora mėne-
sių atgal, paskyrė durų "sar-
gą" apsaugoti Tarybos susirin-
kimus. Praeitame susirinkime
nutarė, jeigu delegatas atsives
svečią į susirinkimą, pirmiau-
sia turi jį nusivesti pas Aleksį
ir perstatyti kas jis per žmo-
gus, o tada žinos ar gali būti
salėje, ar turi eiti pro duris
laukan. O kaip jie giriasi spau-
doje, kokie jie yra patriotai ir
visagalingi! Tikima kad viet-
niai kurie juos gerai pažysta,
paskaitę spaudoje jų pagyrus
turi gardsus juoką.

Delegatas.

•VISO pasaulio rubų 90 nuo-
šimčiai yra iš vatos.

VAŽINĖTOJAI, PATI-
KRINKIT SAVO
KARUS

Ar jūs manot esat saugus
važiuotojas? Dauguma moto-
ristų tikrai mano jie yra eks-
pertai. Tačiau automobilių ne-
laimės nuolat eina didyn. Tas
parodo kad dauguma važinėto-
jų arba klysta arba per daug
savimi pasitiki.

Paimkime pavyzdį iš gery
šeimininkių kurios atlieka na-
mų valymą nustatytu laiku.
Jos niekad neapleidžia. GE-
RAS važinėtojas daro tą patį;
tik jis tai vadina savo karo
patikrinimu.

Dabar pradėta Policijos Tra-
fiko Saugumo patikrinimas ir
todėl kiekvienas automobilis-
tas pasistengkit patikrinti savo
automobilį kad nepakliutumet
į bėdą. Policija tą patikrinimą
darys nuo Gegužės 15 iki Lie-
pos 1. Patikrinkit sekančius
(kaip ir policija darys) KAIP
yra jūsų:

STABDŽIAI?

SVIESOS?

PADANGOS?

TRUBA?

STIKLO VALYTOJAS?

Gal tas jums neišrodo svarbu,
tačiau apsilėidimas reiška ne-
laimę. Todėl tai policija kon-
centruos savo oficialią dėmesį į
tas ypatybes.

Policija gali kalbėti apie auto
nelaimes iki jų vėdai pamėly-
nuos, tačiau jų pastangos suma-
žinti žmonių žudymą ir sužeidi-
mą yra tuščios be jūsų koope-
racijos. Pradėkit mažinti ne-
laimingus įvykius saugiu važi-
nėjimu.

Saugus važinėtojas prižūrė-
damas savo karą prisidės prie
sumazinimo nelaimių!

Cleveland Police Dept.

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENdicott 4486—Atdara vakarais

Lietuviai Šokikai Gerai Pasirodė

Clevelando Tarptautiniame šokių Festivale dalyvavo dvi Lietuvių grupės — ponios Onos Ivaškiens jaunųjų grupė net iš tolimo Bostono, ir Ateitininkai iš Chicago, su Vytautu Beliajumi priekakyje.

Bostoniškė grupė dalyvavo abiejuose perstatymuose Gegužės 22, po pietų ir vakare, o Chicagiečiai — Gegužės 23, irgi po pietų ir vakare.

Chicagiečiai Ateitininkai yra didumoje iš Lietuvos suvažinę jaunuliai šokikai, Bostono gi grupė yra specialiai paruošta iš čia gimio jaunimo.

Bet abi grupės gabios, gerai išlavintos, ir susidėjo iš vyrų ir moteriškų, visi dėvėjo gražius Lietuviškus tautiškus kostiumus.

Kaip Chicago taip ir Bostono grupė dalyvauja jau kelintą kartą Tarptautinių šokių festivaluose, kurie rengiami įvairiuose Amerikos miestuose.

Iš Bostono, kartu su savo grupe atvyko p. Ona Ivaškiene ir Aleksandras Ivaška. Jiedu atsilankė Dirvos redakcijoje, išsirašė sau Dirvą, užsisakė knygą "Lietuva Tironų Pamišioje", ir Gegužės 23 su visa jaunimo grupe aplankė Lietuvių Kultūrinį Darželį.

Chicagiečiai taipgi pasinaudojo proga pamatyti Lietuvių Kultūrinį Darželį.

AUKOJO DAR \$10

Prie pp. Karpių aukos \$50, Lietuvių pabėgėlių našlaičių į Ameriką parvežimui, dar pridėjo \$10 Galkauskų šeima, ir visa suma, \$60, pasiūta BALF centrui New York'e.

Jeigu niekas tiesiog į BALF centrą nepasiuntė savo aukos tai \$60 auka tokiam svarbiui tikslui iš Clevelando būtų labai maža. Bet mažai kas turi prijaunimą kito nelaimė, patis sotas ir pavalgės budamas.

GĖLĖS KAPINIŲ PUOSIMUI

Gegužės 30, jūs važiuosit į kapines, vešit gėlių prie savo mirusiųjų artimųjų kapo, norėdami atminti juos.

Pirkit gėles iš Lietuvių gėlininko — Jurgio Sidabros, kuris turi didelę gėlių parduotuvę 1317 Addison Rd., prie pat Superior. Pas jį gėlės tokios pat geros, o kainos žemesnės.

Jurgis Sidabra aptarnauja gėles vestuvėms, laidotuviams, pokiliams. Jis dabar importavo daug šaknų (bulbės) Holandiškų gėlių iš Europos. Kurie turit gėlių darželius įsigykite jų šaknų pas jį.

Sidabros gėlių parduotuvė vadinasi "George's Flower and Gift Shop". Jo skelbimas telpa Dirvoje. Reikale susiraskit jo skelbimą, pirkit gėles iš Lietuvių.

APSIVEDA

Juozas Klikunas, neseniai gyzes iš kariuomenės veteranas, apsiveda su p-le Anne Marie Spaustenaite. Šliubas bus šestadienį, Gegužės 25, naujoje parapijoje, 10 val. ryto.

Pirkit Kapams Gėles iš Lietuvių Gėlininko

George's Flower & Gift Shop

1317 Addison Road prie Superior HE 4785

Special Lietuviams del DECORATION DIENOS

Vainikai \$1.00 — \$1.50, ir \$3.00

Gėlių Bukietai \$1.50 — \$2.00, ir \$3.00

Mid-America Exposition

Clevelando Mid-America Exposition, kuri užima 6 akrų plotą Public Auditorium, prasidėjo Gegužės 23 ir tęsis iki Birželio 2. Tai yra pirma tos rūšies paroda, kur išstatyta bent \$3,000,000 vertės dalykų. Tikima didelių minių lankytojų.

BUS DAUGIAU GASO

The East Ohio Gas Co. pradėjo savo 12 milijonų dolerių vertės plėtimų programą. Šią vasarą bus pravesta nauji gaso laidai kurie užfiksins pakankamai gaso žiemai, kad nepasikartotų daugiau tokių trukumų kaip buvo praėjusią žiemą.

Naujos gaso rynos patiekis šiaurinei Ohio 474,000,000 kubinių pėdų gaso į dieną, kuomet aukščiausias sunaudojimas iki šiol siekė 435,000,000 kub. pėdų.

KATALIKŲ LABDARYBĖS VAJUS

Katalikų Labdarybės Korporacija pradėjo 28-tą savo metinį aukų vaju savo labdarinių įstaigų palaikymui Clevelando diocezijoje. Tas fondas nustatytas \$450,000. Vyskupas Hoban atsisaukia į visas savo parapijas ir į visus gerus žmones tą fondą užpildyti.

Demokratai su Lausche Nesusitaiko

Cuyahoga County Demokratių pirmininku vėl laimėjo Ray T. Miller, nežiurint didelės opozicijos.

Miller visą laiką nemėgo ir nerėmė Frank J. Lausche, už tai kad jis kandidatuosdamas į mayorus ir paskiau į gubernatorių nesutiko pavesti Milleriui dalinimą politiškių vietų ir darbų. Lausche tuos darbus dalina pats, skaitydamasis su tais kurie jį rėmė rinkimuose, o ne su partijos mašina kuri nori viską kontroliuoti, kartu ir patį gubernatorių.

Buvo pasiulyta susirinkimui kad į Apskrities Ekzekutyvį Komitetą būtų pakviesti Frank J. Lausche ir jo sekretorius Lokar, nes jie yra Clevelandiečiai, tačiau Miller juos kaip ir atmetė, pareikšdamas kad jie nesiskaito su šia organizacija.

Kadangi Lausche pasiekė net Ohio gubernatoriaus be Cuyahoga Demokratų vado paramos tai Miller mažai ką reiškia ir gal nėra reikalo su juo skaitytis, o dar labiau, pasivesti jo kontrolei.

TRAFIKO nelaimėse Clevelande nuo pradžios šių metų iki Gegužės 21 užmušta jau 55 asmenys. Pernai per tiek pat laiko užmuštų buvo 34.

SVEČIAVIMAI

Poni Hypatija Ziurienė išvažiuo savaitei laiko į Washington, D. C., pasisvečiuoti pas savo dukterį, Hypatiją Yčaitę, Lietuvos Atstovybės tarnautoją.

Pas A. Zdanį lankėsi jo sesuo iš Pittsburgho, su savo dukterė, kuri gyvena Kalifornijoje ir buvo atvykus su savo dukrele pas motiną pavišėti.

Naujas Draugas

Šis berniukas, 6 metų amžiaus, buvo labai susigaužęs kai jo draugą šuniuką, automobilis užmušė. Jam kaimynė padovanojo kitą ir jis vėl pralinksmėjo.

Miestas Imsi 25 Milijonų Transito Gerinimą

Miesto taryboje nubalsuota užgyrimas 25 milijonų dolerių pagerinto susisiekimo programai, kuris apima įrengimą požeminių (subway) stočių miesto centre. Tų stočių statymo tyrimo darbus inžinieriai tuojau pradės daryti.

Bus išvesta greitieji elektriniai traukiniai iš miesto centro į Lakewood, East Cleveland ir Shaker Heights.

Taipgi bus vykdoma gerinimas visų gatvių susisiekimo.

JAHO dirbtuvės vedėjai praneša kad del streikų jų dirbtuvės negauna reikalingų medžiagų darbams ir todėl reikalingu bus paleisti iš darbų apie 7,000 darbininkų.

Anglies ir kiti streikai kenkia milijonams darbininkų visoje šalyje, nors streikuojantieji ilgai laikosi nesusitaikydami tikėdami kad jie sau kelis centus daugiau laimės.

KUN BARTIS Į AKRONĄ

Pastarame kunigų permainyme Clevelando diocezijoje, Sv. Jurgio parapijoje buvęs asistentas Kun. Bernardas J. Bartis perkeltas į Sv. Petro parapiją Akrono. Ta parapija buvo Lietuvių įsteigta, bet patiemis Lietuviams neišlaikant tosių bažnyčių, ji tapo padaryta maišyta parapija. Ten ir dabar dalis Akrono Lietuvių lankosi ir vyskupas stengiasi duoti jai Lietuvių kunigą.

Vietos Sv. Jurgio parapija liko su klebonu Kun. V. G. Vilutaičiu ir vienu asistentu — Kun. Ivanausku, kuris yra kilęs iš Detroito.

ŽYDAI Clevelande savo žydų Gerovės Fondui sukėlė \$2,799,000, visu \$120,000 daugiau negu pernai. Šis fondas yra metinis. Aukų apie 30,000 vietos žydų. Nors žydai tarp savęs pešasi, nors ir pas juos yra komunistų, tačiau susipratusieji žydai savo tautos reikalus remia iki paskutinos.

PARSIDUODA FARMA

101 akrų, pieno ir paukščių, Montville, Ohio, prie Route 6, 11 mylių nuo Chardon. Lietuvių savininkas, geri budinkai. Kaina greitai pirkimui tikėtai \$11,000. K. Sežas. (22)

SKUBIAI REIKALINGA

4 ar 5 kambariai nuomavimui; žmonai ir vyrai, abu dirba; turi 18 metų dukterį. Prašome! LI 2161 po 5 vakare.

REIKALINGA

5 ar 6 kambariai geresnėje vietoje. Kurie Lietuviai turi ar tuoj turės išnuomoti kambarius praneškite Dirvos administracijai. Gali būti mieste ar išmiestėje.

ENdicott 4486

Lithuanian Digest

6820 SUPERIOR AVENUE

CLEVELAND 3, OHIO

PHONE: ENdicott 4486

Some Common Misconceptions about the Baltic States

By J. KAJECKAS

Attache of the Lithuanian Legation in Washington.

(Continued from last issue)

The Poles, in seeking to substantiate their claims to Vilnius have often alleged that "Vilnius is not in the Lithuanian racial area" since non-Lithuanian nationalities predominate in the region. It should be said that Vilnius, founded in 1323, before the period of Lithuania's expansion, was in Lithuania Propria. It has remained the capital of Lithuania ever since. Even under foreign occupation—Czarist Russian, French, German, and Soviet—Vilnius has been the administrative center of the country. The population statistics compiled by Lebedkin, Korevo, D'Erkert, and Ritch between 1857 and 1864, as well as the official Russian census of 1897 and the Russian Red Cross data of 1907, all prove that the Lithuanian element in the Vilnius area is predominant in comparison to the Polish. The German census of 1917 is considered unreliable on the ground expressed in a memoir of the Lithuanian delegation to the Brussels Conference on June 2, 1921.

The fact that the racial composition of the Vilnius area, according to some statistics, show the predominance of Jewish and Ruthenian elements is often overlooked. The sentiments of these two groups have always been pro-Lithuanian rather than pro-Polish, as was proved during the Żeligowski "plebiscite". The Jews, according to Israel Cohen in his recent book "Vilna", "regarded that city just as much a part of Lithuania as Kovno (Kaunas)". The so-called "tuteishy", or natives mostly of Lithuanian and Ruthenian origin, do not claim any nationality, and cannot be regarded as Poles; they are always favorably disposed to Lithuania. The "Poles" whose existence in the Vilnius region is claimed by Poland are largely either Polishized Lithuanians, who in many cases reverted to Lithuanian nationality after the return of part of the Vilnius region to Lithuania, or Poles who have been especially imported from Poland since 1920 for the colonization of the region.

It is likely that the number of Poles in the Vilnius region has decreased under the present Soviet occupation. A treaty signed by the Lithuanian puppet government and the Polish Lublin government on Sept. 22, 1944, provided for the "voluntary" repatriation of Poles to Poland. It has also been stated authoritatively that 83,000 persons, mostly from the eastern regions of Lithuania, left for the Soviet Union early in 1945, and it is possible that a great many Poles were included in that number. As for the Jews, brutal Nazi extermination policies during the three-year occupation of Lithuania have greatly decreased their number. On the other hand, the Russian element has increased due to an influx of Russian evacuees and refugees and the present Soviet policy of colonization.

Klaipeda (Memel). Another major problem with which repeated world attention was focused, during Lithuanian independence was that of Klaipeda. The Klaipeda territory is a narrow strip of land, along the Baltic coast, consisting of more than a thousand square miles whose prewar population numbered 145,000. The main city, which is also Lithuania's only port, is Klaipeda. Until its seizure by the Teutonic Knights in 1422, the territory had been Lithuanian. It was, however, less Germanized than other parts of East Prussia inhabited by Lithuanians. German statistics for 1905 indicate that the German population of the region amounted to 48.09 per cent, while those of 1925 show 45.5 per cent. Because of its Lithuanian character, and because Klaipeda was Lithuania's only outlet to the sea, the Klaipeda territory was detached from the Germans by the Treaty of Versailles for the purpose of joining it to Lithuania. This was accomplished by the Klaipeda Convention of May 8, 1924. Under Lithuanian sovereignty, this area enjoyed a certain autonomy. The detachment of the territory from Germany cannot be attributed solely to the "Versailles Dictate," since the German government freely acquiesced and, by the Lithuanian-German treaty of January 29, 1928, acknowledged the territory as an integral part of Lithuania.

Due to German instigation, trouble began to brew in the territory with the rise of the Nazi tide in Germany. In 1932 the Hague Court of International Justice decided a case brought before it in Lithuania's favor. German political and economic pressure on Lithuania proved unsuccessful. Refusing to yield to German threats, Lithuania brought 126 persons to trial in Kaunas in 1934 for Nazi fifth-column activities. Her action was unique for the time, for no other nation in her position dared defy Nazi might. The fact that the trial actually took place in itself sufficient proof that Lithuania never entertained pro-Nazi sentiments.

Lithuania lost Klaipeda only as a result of a German ultimatum threatening violence immediately after the fall of Czechoslovakia, in March, 1939. Its loss was no more voluntary than was the loss of Czechoslovakia's independence. The Klaipeda territory was returned to Lithuania after the Soviet occupation of the area at the end of January, 1945. However, Lithuanians are at present no more masters in Klaipeda than they are in the rest of Soviet-occupied Lithuania.

Neither Latvia nor Estonia had territorial problems of such magnitude as those of Lithuania during the period between the two world wars.

Achievement of the Independent Baltic States (1918-1940)

In view of assertions to the effect that the continuing welfare of the Baltic peoples is possible only under the protective wing of the Soviet Union, it is necessary to answer the question: Have the Baltic peoples justified their national independence, enjoyed from 1918 to 1940?

cused, during Lithuanian independence was that of Klaipeda.

The Klaipeda territory is a narrow strip of land, along the Baltic coast, consisting of more than a thousand square miles whose prewar population numbered 145,000. The main city, which is also Lithuania's only port, is Klaipeda. Until its seizure by the Teutonic Knights in 1422, the territory had been Lithuanian. It was, however, less Germanized than other parts of East Prussia inhabited by Lithuanians. German statistics for 1905 indicate that the German population of the region amounted to 48.09 per cent, while those of 1925 show 45.5 per cent. Because of its Lithuanian character, and because Klaipeda was Lithuania's only outlet to the sea, the Klaipeda territory was detached from the Germans by the Treaty of Versailles for the purpose of joining it to Lithuania. This was accomplished by the Klaipeda Convention of May 8, 1924. Under Lithuanian sovereignty, this area enjoyed a certain autonomy. The detachment of the territory from Germany cannot be attributed solely to the "Versailles Dictate," since the German government freely acquiesced and, by the Lithuanian-German treaty of January 29, 1928, acknowledged the territory as an integral part of Lithuania.

Due to German instigation, trouble began to brew in the territory with the rise of the Nazi tide in Germany. In 1932 the Hague Court of International Justice decided a case brought before it in Lithuania's favor. German political and economic pressure on Lithuania proved unsuccessful. Refusing to yield to German threats, Lithuania brought 126 persons to trial in Kaunas in 1934 for Nazi fifth-column activities. Her action was unique for the time, for no other nation in her position dared defy Nazi might. The fact that the trial actually took place in itself sufficient proof that Lithuania never entertained pro-Nazi sentiments.

Lithuania lost Klaipeda only as a result of a German ultimatum threatening violence immediately after the fall of Czechoslovakia, in March, 1939. Its loss was no more voluntary than was the loss of Czechoslovakia's independence. The Klaipeda territory was returned to Lithuania after the Soviet occupation of the area at the end of January, 1945. However, Lithuanians are at present no more masters in Klaipeda than they are in the rest of Soviet-occupied Lithuania.

Neither Latvia nor Estonia had territorial problems of such magnitude as those of Lithuania during the period between the two world wars.

Achievement of the Independent Baltic States (1918-1940)

In view of assertions to the effect that the continuing welfare of the Baltic peoples is possible only under the protective wing of the Soviet Union, it is necessary to answer the question: Have the Baltic peoples justified their national independence, enjoyed from 1918 to 1940?

AMERICAN HEROES

by WOODY COWAN

BUYING War Bonds to support such men as Sgt. Walter D. Ehlers is little enough. Acting as spearhead against an enemy stronghold, he killed four in a Nazi patrol, put a gun crew out of action and put to flight a mortar section. Again he advanced on a machine gun and knocked out its crew single-handed. All that he did while machine gun bullets and mortar fire poured upon him and his men.

U. S. Treasury Department

As frequently mentioned by foreign observers, progress in the three Baltic States was striking in economic, social, cultural, and other spheres. A standard of living was far higher than that which Lithuania and the other Baltic countries had enjoyed during any period of subjugation, or that existing at any time in the Soviet Union. In order to evaluate their progress, one must take into consideration certain adverse factors, such as the heritage left by the Russian rule, whose policy it was to impede Baltic attempts at self-development; the time and energy all spent in the work of reconstruction after the devastation of World War I; and, in the case of Lithuania, the existence of territorial problems which at times absorbed much of the nation's attention.

The following statistics on Lithuania will serve to illustrate the achievements of the independent Baltic States.

(To be continued)

Antanas Pielikis

POPIERIUOTOJAS

6608 Bliss Avenue

Kam reikalinga kambarių popieriutojas kreipkitės į mant.

JONAS G. POLTER

Lietuvis

Namų Maliavotojas,

Popieriutojas

Apkainavimas ar patarimas reikale jūsų namo pagražinimo suteikiama nemokamai.

495 East 123rd St.

Telefonas POTomac 6899

Platinkit Dirvą

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?

The editor replies: "If the people of America were permitted to speak I think I know what would say! No doubt, they would fight for a reign of international law, and would not give in to international thievery and murder."

THE EDITOR of this same Catholic World says: "We have told Russia to get out of Manchuria, out of Iran; we should in all consistency tell her to get out of the Balkans and the Baltic States, and Poland". Suppose she challenges us to make good what we command, not with notes of protest, but with arms and men, with blood and death. What then?